

Juozas Grauzinis
7128 S. California Ave.
Chicago, Ill. 60629

ALP 2634
Larch.

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXII Vasaris - February 19, 1987 Nr.7

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Santykiai su sovietais

Problema Reagano administracijai

Vytautas Meškauskas

Henry Kissingeris, grįžęs iš Maskvos su kitais buvusiais JAV pareigūnais, kaip buv. Valstybės sekretorium Vance ir ambasadore JT-se Jane Kirkpatrick, pareiškė vokiečių spaudai, o vėliau ir NBC TV programoje 'Meet the Press', jaučias, kad dar per paskutinius dvejus Reagano metus gali įvykti vienas ar du susitikimai su Gorbačiovu ir bijas, kad rezultatai gali būti JAV nepalankūs.

To galima būkštauti ir nebuvus Maskvoje. Prezidento prestižas nukentėjo per pasimatymą su Gorbačiovu Islandijoje, pralaimėjimą Kongreso rinkimuose ir pagaliau ginklų Iranui krizę. Didelė dauguma amerikiečių, savo politikierių ir spaudos itikinti, nori kokio nors susitarimo dėl atominių ginklų, o jiems pradėjus sparčiau ginkluotis - to paties užsino-rėjo ir sovietai.

Tokiu būdu esant panašiam norui iš abiejų pusių, reikia tik susitarti dėl abiem priimtinos formulės. Kadangi JAV prezidentas daugiau jaučia spaudimą susitarti negu kompartijos gen. sekretorius, visados yra pavojus, kad bet koks 'priverstinis' susitarimas išeis sovietų naudai, kaip visi ligšioliniais susitarimai. Vienas iš jų - AMB (Antiballistic Missile Treaty) sutartis pasirašyta Nixono - dabar atsidūrė dėmesio centre.

Ji draudžia abiem pusėm apsiginkluoti priešraketiniais raketomis su dviem išimim. Tokiais ginklais, kurių praktiškai dar nėra visai patikimų, gali būti apsaugota Maskva ir JAV-se išrikiuotos ir į Sovietijos taikinius nutaikintos raketos. Praktiškai tuo leidiniu JAV nepasinaudojo, o kiek veiksminga yra Maskvos apsauga - gali tik spėti. Tikimasi, kad ji kol kas nepateisino jai išleistų lėšų. Kad būtų daugiau efektinga, sutartis net draudžia bandyti tokius ginklus, kurie perkeltų karą į erdvę, nors tai leidžiama daryti laboratorijose.

Per derybas dėl tos sutarties sovietai aiškino, kad susitarimas neliestų ginklų, kurių dar nėra. Mat jie toje srityje pradėjo dirbti anksčiau už amerikiečius, o tie tada laikėsi pažiūros, kad susitarimas draudžia bandy-

mus visų ginklų - dabartinių ir būsimų.

Dabartinė administracija mano, kad jai dabar apsimoka geriau laikytis ... buvusios sovietų pažiūros, nes 'žvaigždžių' karo ginklai - kaip 'laser' ar 'particle-beam' tada dar nebuvo žinomi. Laikydamas tos pažiūros Gynybos sekretorius Weinberger reikalauja tyrimui jau dabar skirti daugiau lėšų, kurios eventualiai įgalintų daliną JAV gynimą jau sekančiam dešimtmetyje.

Prieš tą pažiūrą protestuoja senatorius Nunn (dem. Georgia) aiškindamas, kad pati viena administracija negali to nuspręsti. Jai reikia dėl to susitarti su Senatu, kuris tą sutartį ratifikavo. Kai kas reikalauja atsiklausti net buvusių senatorių, kaip jie tada interpretavo tą sutartį - 'plačiau' kaip tada sovietai ir dabar administracija, ar 'siauriau' kaip tada tik administracija?

Tas visas ginčas neatrodo labai prasmingas, nes sutartis leidžia šalims jos nesilaikyti, pranešus apie tai prieš šešis mėnesius. Ką be jokios abejonės sovietai ir padarytų, jei techniškai būtų pajėgūs strateginiam apsigynimui.

Jei toks apsigynimas būtų iš tikro įmanomas, jis paversėtų atomines bombas mažiau pavojingomis ir tuo pačiu leistų susitarti dėl jų skaičiaus apribojimo, ar visiškai atsisakymo nuo apsiginklavimo jomis. Taip galvojo Reaganas Reykiavike, taip galvoja ir respublikonų dešiniojo sparno kandidatas į prezidentus, kongresmanas Jack Kemp (resp. New York).

Tuo tarpu Valstybės sekretorius Schultz bando ginčus nuraminti aiškindamas, kad sprendimas apie pirmosios strateginės iniciatyvos bandymus ir eventualiai naujų ginklų įvedimą rikiuotėn bus reikalinga padaryti tik už dvejų metų, t.y. jau naujo prezidento. Baltieji Rūmai pranešė, kad Reaganas yra linkęs laikytis platesnės ABM sutarties interpretacijos.

Kaip tai palies JAV-sovietų santykius? Kissingeris mano, kad susitarimas įmanomas dėl atskirų rūšių atominių ginklų apribojimo, tačiau, kaip žinome, Gorbačio-

VISA ŽMONIJOS ISTORIJA IŠMARGINTA KOVOMIS UŽ LAISVĘ PRIEŠ PAVERGĖJUS

Lietuvos generalinio konsulo New Yorke Aniceto Simučio žodis į Lietuvą Laisvosios Europos radijo bangomis, minint nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sukaktį 1987. II. 16 d

Brangūs broliai ir sesės pavergojoje Tėvynėje,

Lietuvos laisvės medelis, Vasario 16-sios aktas, buvo

valstybės gyvenimo srityse su negirdėtu entuziazmu. Bet neilgai tuo džiaugėmės. Iš karto nauji pavojai iš dviejų totalitarinės sistemos galybių. Anot vieno mūsų poeto taiklių žodžių - viens raudonas kaip šėtonas, kitas rudas kaip šuva.

Ir štai tos dvi totalitarinės galybės susitaria 1939 metais rugpiučio mėnesį Molotovo-Ribbentropo paktu pasidalinti jų kaimynys-

donoji Armija vėl grįžo atsiimti grobio, kurį Hitleris 1939 metais oficialiai buvo užrašęs Stalinui užantspaudodamas Ribbentropo-Molotovo paktą. Tauta gynėsi beviltiškoje kovoje daugiau kaip dešimtį metų, bet toje kovoje buvome palikti vieni vieni.

Iš tolo stebintiems gali atrodyti, kad 46 metus svetimųjų okupacijoje išgyvenusi tauta apsirato su padėtimi. Bet Jūs pavergojoje Tėvynėje ir mes laisvajame pasaulyje žinome, kad taip nėra ir niekada nebus.

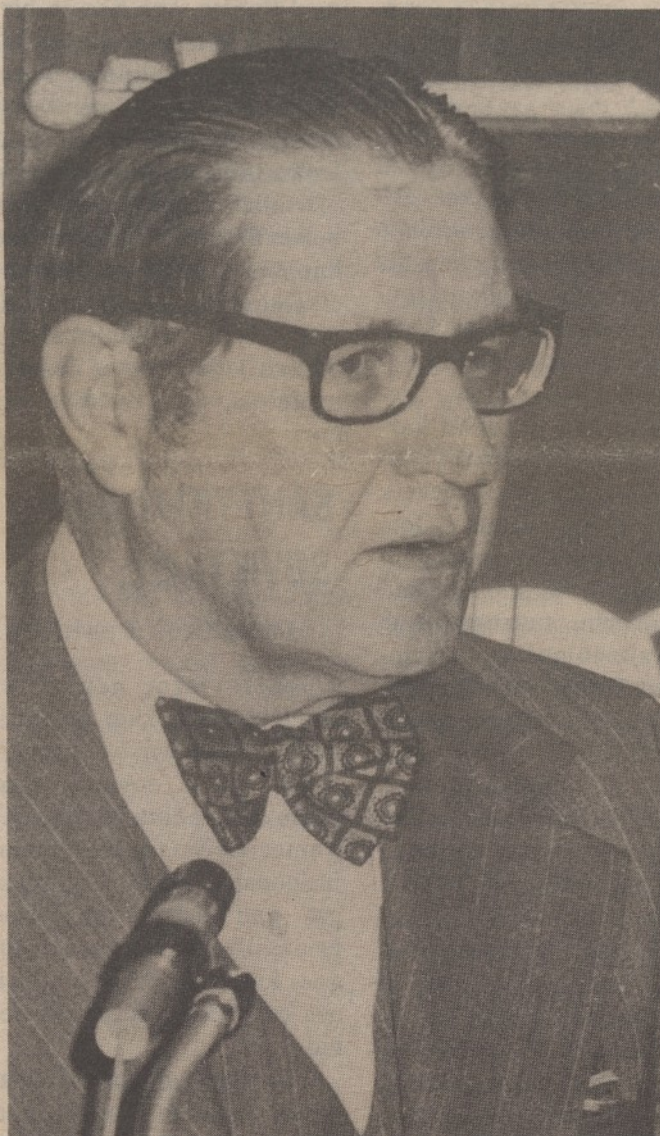
Kiekviena svetimųjų okupacija tautai yra sunki, bet ji yra paremta melu, valdančiųjų sauvale, brutalia prievarta ir visišku nesi-skaitymu su žmogaus teisėmis. Lietuvių tauta savo prigimtimi yra Vakarų kultūros tauta, kuriai jėga pri-mestas dusinantis sovietinis režimas yra nepakeliamas.

Mūsų Vakarų kultūros mentalitetui yra visiškai svetima ir nesuprantama tokia sistema, kurioje diktatūra vadinama demokratija, svetimų kraštų kaip Lietuvos ar Afganistano okupacija vadinama išlaisvinimu, tikinčiųjų persekiojimas vadinamas religine laisve, priešingos komunistų partijai ar valdžiai nuomonės išreiškimas skaitomas valstybės šmeižtu ir baudžiamas kalėjimu, noras išvykti ir gyventi nekomunistiniam krašte laikomas valstybės išdavimu. Tokia melu ir pasaulinės revoliucijos iliuzijomis paremta santvarka buvo ir amžinai liks svetima lietuvių tautai.

Lietuvos gyventojams atimtas bet koks protesto balsas, todėl už juos turi kalbėti laisvajame pasaulyje gyvenantieji broliai. Jei Lietuvos gyventojai turėtų bent minimalias teises, tai griežčiausiai protestuotų prieš tokios pabaisos kaip branduolinės jėgainės Ignalinoje statymą, kuri pavojinga ne tik lietuvių tautos egzistencijai, bet ir kaimynams šiaurėje, pietuose ir skandinavams anoj pusėj Baltijos jūros. Argi Lietuvai tokia pabaisa reikalinga?

Jeigu Sovietų Sąjungos vadai gerbtų savo tarptau-

(Nukelta į 4 psl.)

Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis.

K. Čikoto nuotr.

aplaistytas kraujo aukomis nuo pat jo užuomazgos Vilniuje 1918 metais ir tebe-laistomas iki šių dienų. Geriausių mūsų tautos sūnų aukų pareikalavo to laisvės medelio gynimas nuo vokiečių, bolševikų ir lenkų.

Šiaip taip apsigynę nuo priešų pradėjome progresuoti visose nepriklausomos

vas pirmiausiai ragina praktiškai užmiršti strateginio apsigynimo iniciatyvą - aiškindamas, kad sovietai jos bijo, nes praktiškai puolimui galima panaudoti ir tariamai tik gynimuisi skirtus ginklus,

(Nukelta į 2 psl.)

tėje esamu grobiu. Seka 1940-jų metų sovietinės Rusijos invazija ir okupacija. Prasideda mūsų tautos istorijoje negirdėtas areštų ir trėmimų teroras, išprovokavęs 1941-jų metų birželio mėnesio visuotinę tautos sukilimą prieš raudonąją okuantą. Ir vėl Vasario 16-sios laisvės medelis gausiai laistomas mūsų tautos sūnų krauju. Mūsų nelaimei išsivadavimas iš raudonojo okupanto buvo tik trumpalaikis, nes jo pėdomis atslinko rudasis okupantas. Prasidėjo mūsų jaunimo gaudymas nacių karo mašinai ir vergų darbams Vokietijoje.

Ir štai 1944 metais Rau-

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Gorbačiovas ir tautinis klausimas. - Jo pažiūros į jį tokios pat miglotos kaip į demokratiją. - Lietuvos krikštas bus paminėtas Kaune, bet ne Vilniuje...

Iš Maskvos tik užsieniui, bet ne vidaus informacijai, skelbiama, kad Aukščiausios tarybos nutarimais vasario 2 ir 9 d. d. iš kalėjimų ir darbo stovyklų jau paleisti 140 suimtieji ir dar maždaug tiek pat bus paleista artimiausiomis dienomis. Užsienio spaudoje daugiau minimos rusiškos ar žydiškos pavardės. Jie visi buvo kaltinami Rusijos TSR baudžiamojo statuto 70 str., kuris kalba apie 'anti-sovietinę agitaciją ir propagandą'. Panašius straipsnius turi ir kitos sovietinės respublikos. Visi paleistieji turėjo pasirašyti pažadą ateityje 'gražiau' elgtis. Kai kuriems jų net pasiūlyta emigruoti. Logiškai galvojant norėtusi tikėti, kad panašiai bus pasielgta ir su kalinamais lietuviais.

Emigracijoje daug kas pagalvoja, kad bala nemato jų santvarkos, svarbu kad per greitai lietuviai nesurusetų. Kaip atrodo tautinio klestėjimo perspektyvos po garsios Gorbačiovo kalbos kompartijos CK plenumo sausio 27 d.? Dabar jau atėjo Lietuvos laikraščiai su ta kalba. Siaubas apima tik į ją pažiūrėjus. Penki dideli laikraščių puslapiai pilni dviprasmiškų ar beprasmių žodžių. Pav.:

"Kai kuriems draugams, matyt, sunku suvokti, kad demokratizmas — ne šūkis, o persitvarkymo esmė. Reikia keisti savo pažiūras ir įpročius, kad neliktum nuošalyje nuo gyvenimo tėkmės. Tai mes primygtinai patariame visiems abejojantiems ir delsiantiems."

Konkrečiai tačiau nieko nepasiūlyta. Reikalaujama įsigilinti į Lenino palikimą tarybinės valstybinės statybos klausimais, panaudoti jį sprendžiant uždavinius, iškilusius visuomenei šiandien.

Na, Leninas taip tvarkėsi, kad tik paliktų valdžioje. To paties tikslo siekdamas Gorbačiovas kalbėjo savo partiečiams:

"Draugai! Nėra nė vieno principinio klausimo, kurį mes praeityje būtume galėję ar dabar galėtume spręsti, neatsižvelgiant į tai, kad gyvename daugianacionalinėje šalyje."

Jis aiškino, kad tik socializmas panaikino nacionalinę priespaudą ir nelygiatęsiškumą, bet kokį žmonių varžymą nacionali-

niais sumetimais, užtikrino ekonominę ir dvasinę visų nacijų ir tautybių pažangą. Bet kas bus, kai plėtojama demokratija, kokia ji bebūtų, ir iš jos išplaukianti savivalda sudarys naują situaciją, kurios išakymais iš viršaus negalima bus sutvarkyti?

Gorbačiovas įspėjo, kad negatyvūs reiškiniai ir deformacijos, su kuriais jis pradėjęs kovą, pasireiškė ir nacionalinių santykių sfere:

"Žiūrėk, ir ima reikštis vietiniškumas, nacionalinio uždaro tendencijos, nacionalinio pasipūtimo nuotaikos ir net būna incidentų, panašių į tuos, kurie visai neseniai įvyko Alma Atoje."

Reikia čia pastebėti, kad panašūs reiškiniai nesvetimi ir kitom daugiakalbėm valstybėm. Beveik visur jie išsprendžiami duodant tautom nepriklausomybę. Žinoma, ūkiški interesai ir sumetimai verčia laisvę gavusias tautas ir toliau karta labai glaudžiai bendrauti. Toks būtų beveik ideališkas sprendimas. Gorbačiovas apie tai nenori visai girdėti. Jis aiškino, kad ypač svarbu apsaugoti nuo demoralizuojančios nacionalizmo įtakos jaunąją kartą. Girdi Leninas mokė "mokėti būti tikru internacionalistu" ir mūsų pareiga — nenutraukti to mokymo. Atseit, persekioti nacionalizmo apraiškas.

Požodžiui imant iš to turėtų išplaukti įsakymas uždaryti Gimtąjį Kraštą ir Tėviškęs draugiją, kurie sovietų naudai bando išnaudoti išeivių nacionalinius jausmus. Bet kadangi tai jiems naudinga — jos kuriam laikui tikrai paliks. Juo labiau, kad pats Gorbačiovas sako, kad negalima išleisti iš akių vienos ar kitos problemos nacionalinių aspektų subtilumo... Į visą tai reikia kuo atidžiau siai atsižvelgti... Politiniai darbuotojai turi sumaniai veikti tokiose situacijose, atvėsininti nesveikas

emocijas. Pabaigoje Gorbačiovas įspėja:

"Nacionaliniai žmonių jausmai verti pagarbos, jų negalima ignoruoti, bet negalima ir meilikauti jiems. Tegul tie, kurie norėtų pasinaudoti nacionaliniais ar šovininistinėmis prietaisais, neturi šiuo klausimu jokių iliuzijų ir nelaukia nuolaidų."

★

Baigiant rašyti šias eilutes, mus pasiekė gandas apie kitą nacionalinę problemą, šį kartą santykių su religija. Lietuvos apsikrikštinimas bus minimas ne Vilniuje, bet Kaune birželio 28. Vilniuje bus minima vėliau ir kukliau. Manoma, kad taip patvarkyta išeinant iš noro nepažeisti lenkų tautinių jausmų, nors oficialiai kaltė primetama bolševikams. Girdi, Kauno katedra didesnė už veikiančias katalikų bažnyčias Vilniuje. O jei maldininkai paliks gatvėje galimos demonstracijos, o jų valdžia nenori.

SANTYKIAI SU SOVIETAIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Jei sovietai nepasitiki amerikiečiais, kaip paskutiniai gali pasitikėti pirmaisiais? Tiesa, sovietai savo valdovus vadina 'draugais', o amerikiečiai tokius tituluoja 'ponais', tačiau tie 'draugai' gali įsakyti be jokios priežasties suimti savo draugus, ko padaryti neturi teisės be jokios priežasties ponai.

Tai suprasdamas Gorbačiovas skubina įrodyti, kad ir jis ne toks blogas. Paskutinėmis žiniomis paleista iš kalėjimų 140 disidentų, o ir režimas kalėjimuose bei stovyklose būsias sušvelnintas, peržiūrimos juose laikomų žmonių bylos. Visa tai sutinka su šiuo krašte įsigalėjusia tendencija tvarkyti santykius su užsieniais pagal jų elgimąsi su žmonių teisėmis.

Dabar iš Maskvos grįžęs

■ Iš kitos pusės

Z. V. Rekašius š. m. AKIRAČIŲ pirmame Nr., rašydamas apie naftos eksploataciją Baitijos jūroje prie Kuršių Neringos krantų, nei iš šio nei iš to pastebi:

"Dirvos kolumnistas v. m. ta proga ne vietoje ir ne laiku pasišaipė, kad viską, ką rašo sovietai reikia suprasti atvirkščiai."

Tai pirmame psl., 15 psl. panašią mintį toliau puoselėja šuniu pasivadinęs redakcijos narys. Su šuniu, žinoma, sunku ginčytis. Už tat noriu tik atsakyti į vieną jo konkretų klausimą. Kodėl spėju, kad Lietuvos kultūrininkams idėja protestuoti prieš tą dujų ministerijos užmojį atėjusi iš rusų Literaturnaja Gazeta? Suprantu, kad šuniškai galvojant laikraščiuose susigaudyti sunku. Juk normaliai laikraštis šunų gyvenime vartojamas kitais tikslams — jie ant jo mokomi atlikti savo reikalus. Už tat turiu bakstelėti net pirštu į Literatūros ir Meno paskelbto laiško antros skilties 14-tą eilutę iš apačios. Ten aiškiai parašyta:

"Perskaitę 'Literaturnaja Gazeta (1986. IX.

17) Igorio Duelio straipsnį "Ką užkariauja 'užkariautojai'?", mes manėme, kad Lietuvos respublikoje panašių kvailysčių ir tokių akivaizdžių nusikaltimų prieš gamtą negali būti."

Taip nukreipę nuo savęs šuns dėmesį, ilgesnėm diskusijom turėčiau turbūt virsti katinu, bandykdami ramiai spėti, ką norėjo pasakyti Rekašius? Iš tikro, eilės žinomų sovietų valdžios iškeltų kultūrininkų laiškas man pasirodė labai įdomus. Galvojau, iki mano eilutės apie jį pasieks skaitytojus, ištraukos iš jo jau bus pasirodžiusios kitoje spaudoje, ypač dienraštyje, o Rekašius rimčiau pakomentuos savo mėnraštyje. Už tat nutariau apsiboti tik 'kita puse', pajieškodamas jame Gorbačiovo 'glasnost' epochos apraiškų.

Kaip rašiau, vieša kritika Sovietijoje iki šiol buvo galima tik pačiai valdžiai jai pritarus. Jei taip — ar tas laiškas yra išimtis iš to taisyklės? O gal tik rafinuota 'desinformacijos' forma — žiūrėkit mes leidžiam laisvą kritiką! Jau išsiuntęs skiltį išgirdau TASSo gruodžio 8 d. pranešimą, kad vyriausybė tą eksploataciją sustabdė. Paprašiau telefonu tai įjungti į mano skiltį. Tokia greita reakcija sustiprino įtarimą.

Laiško struktūra labai įdomi ir atsargi. Atrodo, kad jo autoriai juo siekė nustatyti kur yra Gorbačiovo 'laisvės' ribos. Visų pirma, kaip šuniui nurodžiau, bandoma pasiteisinti, kad mes ne pirmi išdrįsom suabejoti valdžios teisingumu, o gale patiekiami paties TSRS Mokslo Akademijos viceprezidento Janšino autoritetingas pareiškimas bei TSRS vandens ūkio bei jūrų laivyno ministerijų pažiūros prieš tą dujų ministerijos norą pumpuoti mūsų pakraščiuose naftą.

Išidėmėtina, kad tas laiškas nepasirodė vilniškėje L. ir M., iki jo sutrumpinta versija nebuvo paskelbta maskvinės Lit. Gazetos. Tik po to tą laišką išdrįso paskelbti ir mūsiečiai.

Taip skaitant labai gerai apgalvotą laišką ir matant autorių apsidraudimus nuo visų galimų pasėkų, negali nepastebėti ir visų pridėtų signatarų titulų. Dauguma jų visąjunginiai ar tik Lietuvos TSR 'liaudies' artistai, rašytojai ar kitokie menininkai. 'Liaudies' pas juos nereikia, kad jie iš tikro iš liaudies kilę, bet atvirkščiai, kad jie privilegijuoti ir su masėm nieko bendro neturi. Tiesa, yra pora išimčių. Po garsaus Voznesenskio pavardės pažymėta, kad jis tik 'poetas'. Deja, jis rusas, mūsiečiai nepajėgė atsakyti jiems pavergėjo suteiktų titulų, nors laiškas sukasi ne apie kokį ideologinį ar politinį dalyką, bet tik apie... vandens taršą! Ar tą nemalonų prieskonį reikėjo nutylėti?

(vm)

Kissingeris įspėjo, kad užsienio politika negali vadovautis kitų kraštų vidaus politika, ji pirmiausiai turi išplaukti iš savo krašto inte-

resų. Išvadą iš to galime pasidaryti tokią: Washingtonas su pasitenkinimu turėtų sutikti sovietų vidaus pasikeitimus, tačiau savo saugumo tiems pasikeitimams, kurie visados gali būti sustabdyti ar visai atšaukti, neturėtų patikėti.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerių ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

MARKETING ASSISTANT
No experience necessary will train if you speak Lithuanian or other foreign languages. We are a seven million dollar, N.Y. S. E. listed corporation with openings in our Cleveland Office. Management opportunities also available. Please call Alex Rubco 216-524-9250. (5-7)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Gana tylos!

Artėjant ilgai užsitęsusi ukrainiečio John Demjanjuk, kaltinamo buvus 'Ivan the Terrible' koncentracijos stovykloje, bylai - OSI išėjo su nauja kaltinimų banga. Pirstatant 74 asmenų sąrašą, kurių pavardės dar nėra skelbiamos viešai, yra pabrėžiamas lietuvių dalyvavimas nacių nusikaltimuose, pažadant dar ilgesnius nusikaltėlių sąrašus vėliau.

Nėra aišku, ar tai yra noras nukreipti dėmesį nuo per ilgai užsitęsusių ir pačių izraelitų tarpe nerimą keliančios Demjanjuko bylos, ar tik saiką praradusių 'Teisybės ieškotojų' pavojinę žaidimą.

'Tai nėra akis-uz akį klausimas' - sako jie, bet pastangos užsitikrinti, kad ateityje tai negalėtų pasikartoti!

Ironija yra tame, kad kerštu mėginant laikyti atviras praeities duris, yra praleidžiama galimybė užgniaužti, sustabdyti dabar-šiandien tebevykstantį genocidą ir tuo pačiu TIKRAI pagerbti nekaltai nužudytųjų prisiminimą, užtikrinant saugumą kiekvienam žmogui be rasės, religijos ar kokio kito skirtumo.

Fizinis kerštas už vakar dieną, vietoje principiniai pagrįsto užtikrinimo šią dieną apsaugoti nuo žmogaus ir tautos teisių pažeidimo tęstinumo, nėra mažiau atsakingas už įvykdytus nusikaltimus. Žmogus, ypatingai pats išgyvenęs skausmą ir kančias, turėtų stengtis apsaugoti kitą nuo skaudžios patirties. Tauta, dar vis tik mėginanti pajusti žemę po kojom, turėtų teisingai suprasti pavergtosios padėtį ir pastangas laisvės siekyje. Skausmas ir nuoskaudos nėra vien žydų tautos išgyvenimų monopolis...

Nėra nei teisinės, nei moralinės atsakomybės teigime, kad '... buvo 225,000 žydų gyvenančių Lietuvoje II-o Pasaulinio karo pradžioje, bet tik 2-3000 išliko ...'. Išleista faktas, kad kartu su žydais buvo sužlugdyta ir Nepriklausoma Lietuva. Ne pasakyta nė kiek lietuvių žuvo savo krašte, kiek buvo iš-

FOR THE FREEDOM
OF THE PRESS
AND LIBERTY
OF PEOPLES

gabenta į gulagus ir koncentracijos stovyklas, kad tai buvo vienintelė valstybė, kurioje naciai nepajėgė įkurti tautinių SS dalinių.

Nebuvo pasakyta, kad ... šalia nužudytų žydų jų tarpe buvo ir kolaborantų, taip kaip ir kiekvienoje kitoje tautoje... Implikacijos keliu tautos apkaltinimas yra tolygus jos žudymui.

OSI naudojami metodai nedaug skiriasi nuo kaltinamųjų nacių metodų, kurie išdriso tiesiai pasakyti ko siekia. Yra tik laiko klausimas, kada laisvasis pasaulis pareikalaus ir OSI atskaitomybės, panagrinės jų tikrąsias užmačias. OSI ir šiandien, dengdamasi savo nekaltai nužudytais tautiečiais, drįsta kalbėti teisybės vardu, tuo pačiu metu kolaboruodama su ne tik kitų tautų pavergėju, bet ir savo tautiečių engėjais ir tebetęsiamos genocido vykdytojais.

Ir gana tylos!

Kiekvieno iš mūsų pareiga ginti savo teises ir reikauti atskaitomybės už šmeižiančius apkaltinimus! Užtenkamai ilgai tylėta! Ne aiškinimos, ne prašymo, bet reikalavimo laikas yra pribrendęs. Esame užkabinti kaip tauta - kaip tokia turime atsakyti. Lietuvio vardas negali būti naudojamas kitų sąskaitų suvedimui!

Turime savo veiksmus, kurie gali ir privalo už mus kalbėti. Be raginimų suteikime jiems reikalingą fizinę ir moralinę paramą bei užnugarį, kad būtume visada parengties stovyje ne tik kovoję už Lietuvos laisvę, bet ir visų provokacijų atrėmėme.

Nepriklausomoje Lietuvo-

Ižanga į diskusijas

AR SVETIMTAUČIAI KVIESTINI Į VASARIO ŠEŠIOLIKOTOSIOS MINĖJIMUS?

Vytautas Abraitis

Š. m. sausio 22 dienos Dirvos nr. 3 kėliau diskusinį klausimą apie Vasario šešioliktosios minėjimų pobūdžio keitimą. Motyvavau tuose minėjimuose dalyvių mažėjančiu skaičiumi, mūsų jaunesnės kartos nesidomėjimu, t. y., kartos, kuriai noroms nenoroms teks pavaduoti dabartinę kartą, ir, kad tie minėjimai, būdami gera proga svetimtaučius supažindinti su Sovietų Rusijos 20-tame amžiuje vykdoma Pabaltijos kraštuose kolonizacija ir tų tautų vergija, nėra tam tikslui panaudojami.

Mano giliu įsitikinimu jau vien aukščiau iškelti motyvai yra pakankamai svarūs, kad palenksti Vasario šešioliktosios arba Birželio įvykių minėjimus kita linkme. Bet yra ir kitas motyvas, kuris aktualėja ir verčia rimtai visiems pagalvoti apie šių renginių pobūdį. Neabejotinai, daugelio patirtas ir žinomas faktas, kad su kiekvienais praėjusiais okupuotos Lietuvos metais lietuvių tautos vergija ir iš jos išsilaisvinimo išlaisvinimo problema svetimtaučiams tampa vis mažiau ir mažiau žinoma, o tuo pačiu ir svetima. Jei 1940-tais metais, tik pasisakius pavardę ir kad tai yra Lithuanian name amerikiečiai labai dažnai reikšdavo užuojautą dėl mūsų nelaimės ir skatino tikėti, kad po karo lietuvių tauta bus laisva, tai šiandien "Lithuanian" amerikiečiuose iššaukia tik jų veido išraišką, kad jie niekad negirdėjo tokią tautą ir neturi mažiausio supratimo, kad dar tik prieš 46 metus Europoje buvo tokia nepriklausoma valstybė — LITHUANIA.

Prie dabartinių komunikacijos ir susisiektimo priemonių išsivystymo viešojo visuomenės nuomonės vis daugiau ir daugiau lemia valstybinio ir tarpvalstybinio santykiavimo linkmę. Net ir už geležinės uždangos ir Berlyno sienos užsitvėręs Sovietų Rusijos valdovas Gorbačiovas viešosios nuomonės yra priverstas griebtis Glasnost (viešu-

mos) šūkio. Man atrodo, kad todėl ir mums yra nepaprastai svarbu kiekviena proga puoselėti ir ugdyti palankią viešąją visuomenės nuomonę, paremtą tiesa, kad atsispirti prieš Gorbačiovo "kuriamą viešumą".

Visi žinome, kad mūsų veiksniai deda visas pastangas svetimtaučiuose palankiai viešajai nuomonei formuoti ir teisingą bei teisėtą Lietuvos išlaisvinimo bylą tarptautinėje arenoje pristatyti. Pirmoje eilėje Diplomatinė Tarnyba, santykiaudama su kitų valstybių atstovais; VLIKas, šaukdamas įvairiose vietovėse konferencijas, ruošdamas demonstracijas, leisdamas įvairiomis kalbomis biuletenius apie Lietuvos padėtį; ALTa jau nuo pat 1941-ųjų metų organizuodama Lietuvos Nepriklausomybės minėjimus Amerikos Kongrese ir įvairiomis progomis teikdama visokias informacijas apie lietuvių tautos naikinimą Lietuvoje; JAV Krašto Bendruomenės įsteigtas Informacijos Biuras taip pat tarnauja svetimtaučius supažindinti su mūsų teisingais reikalavimais. Supažindinti svetimtaučius su okupanto religijos persekiojimu Lie-

tuvoje didelį darbą atlieka įvairiomis kalbomis platinimas, Lietuvoje leidžiamų Katalikų Bažnyčios Kronikų.

Be išvardintų veiksmų pastangų, man atrodo, kad ir mūsų Vasario šešioliktosios ir ar Baisių Birželio įvykių minėjimai galėtų ir turėtų pasitarnauti informacijai platesnės svetimtaučių visuomenės, o tuo pačiu ir sudarymui palankesnės viešosios nuomonės. Baisių Birželio įvykių minėjimai, gal, tam reikalui yra net tinkamesni už Vasario šešioliktąją; tik, gal, mažiau palankūs dėl metų laiko. Savaime aišku, kad tam tikslui atsiekti yra būtina, kad galimai didesniu skaičiumi tuose minėjimuose dalyvautų svetimtaučiai, o kad to atsiekti yra keistinas vieno, ar abiejų, minėjimų pobūdis. Dabartinis pobūdis, mano nuomone, tarnauja tik mūsų pačių tautinei ambicijai patenkinti. Ji pilnai patenkinti galėtų ruošiami Tautos šventės minėjimai.

Siekiant tų minėjimų proga platesnių tikslų, t. y., kad jais suįdominti jaunesnę kartą ir kad juose dalyvautų svetimtaučiai, mano nuomone, yra būtina tų

(Nukelta į 4 psl.)

THE SECRETARY OF STATE
WASHINGTON

February 9, 1987

Dear Mr. Charge d'Affaires:

On behalf of the Government and people of the United States, I have the honor to convey to you our greetings and sincere good wishes on the occasion of the anniversary of Lithuanian independence.

Our history stands as vivid testimony that America is firmly committed to national independence and self determination for all people. We support and share in Lithuania's desire once again to determine its own destiny. Our commitment to Lithuania's struggle has not been weakened by the decades of opposition and illegal occupation. On the contrary, the courage and determination of the Lithuanian people, steadfast in the face of overwhelming opposition, are an eternal inspiration for us all.

Sincerely yours,

George P. Shultz

Dr. Stasys A. Backis,
Charge d'Affaires of Lithuania.

Valstybės sekretoriaus George P. Shultz sveikinimas Vasario 16 proga Lietuvos atstovui Washingtonė dr. S. A. Bačkui:

"Jungtinių Amerikos Valstybių Vyriausybės ir tautos vardu turiu garbę perduoti Jums mūsų sveikinimus ir nuoširdžius geriausius linkėjimus Lietuvos nepriklausomybės sukakties proga. Mūsų istorija yra akivaizdus liudijimas, kad Amerika yra tvirtai įsipareigojusi visų tautų valstybinei nepriklausomybei ir laisvam apsisprendimui. Mes remiame ir jungiamės į Lietuvos troškimą ir vėl pačiai apspręsti savo likimą. Mūsų įsipareigojimas Lietuvos kovai nesusilpnėjo dėl dešimtmečiais besitęsiančio priešiško ir neteisėtos okupacijos. Priešingai, Lietuvių tautos drąsa ir ryžtingumas ištvermingai besireiškia milžiniško priešiško akivaizdoje yra nuolatinė inspiracija mums visiems."

(d)

Ar svėtimtaučiai kviestini...

(Atkelta iš 3 psl.)

minėjimų turinio paruošimą ir vykdymą perduoti išimtinon jaunesnės kartos atsakomybėn.

Ta jaunesne karta mes esame įpratę vadinti bendru terminu "jaunimas". Bet gi, gerai žinome, kad į to termino tarpą įeina vyrai ir motedys, kurie šiandien yra pačiame stipriausiame savo amžiaus pajėgume. Jais yra profesoriai, kunigai, daktarai, inžinieriai, mokytojai, įmonių vadovai

ir visokios rūšies profesionalai ir intelektualai, kuriais mūsų senesnioji karta su pagrindu didžiuojasi juos tokiais išauklėjusi. Ne be to, kad ta karta ir finansiškai yra pati pajėgiausia. Ši lietuvių kartą Amerikoje, tiksliau išsireiškus Americans of Lithuanian Descent, nežiūrint to, kaip mes beaiškintume, vistiek dažnu atveju anglų kalba yra tapusi pirmąja tarpusavio kalba, bet kad jų visas gyvenimas jau bemaž neatrįšamai yra susijęs su Amerika.

Pavedus jiems tų metinių renginių turinio paruošą, neturėtume baimintis, kad jie bus praversti anglų kalboje. Anaipol, nenoriu tuo paneigti reikalo ir svarbos jaunimui mokytis lietuvių kalbos ir istorijos ir tėvų pareigos leisti vaikus į lietuviškas šeštadienines mokyklas, kad išlaikyti ryšį su savo tėvų gimtąja tauta ir kalba. Nebūtų pateisinamas kad ir jų paruoštos minėjimų programos pravedimas anglų kalba, jei tai būtų daroma tik tam, kad anglų kalba dažnu atveju jiems jau lengviau įkandama. Bet anglų kalbos vartojimas būtų pilnai pateisinamas, jei jis pasitarnautų svėtimtaučius supažindinti su Lietuvos laisvinimo byla.

Žinoma, čia pat kyla du klausimai:

1. Kaip perleisti jaunesnės kartos atsakomybę tų minėjimų programų paruošą ir pravedimą, jei jie dabar tik labai mažais skaičiais tuose minėjimuose iš viso dalyvauja?

2. Kaip pritraukti svėtimtaučius į tuos minėjimus? Atsakymo ieškojimas į pirmąjį klausimą yra pats sunkiausias, bet, manau, kad nėra nesurandamas. Netikiu, kad ši karta jau būtų taip nutolusi nuo jų tėvų didžiausio siekio matyti atsistačiusią nepriklausomą Lietuvą. Kiekvienu atveju yra verta ir patikrinti tą jų patriotizmą!

Turime, kad ir ne visur ir ne vienodai stiprias jaunesnės kartos organizacijas: ateitininkų, skautų, neolituanų, šviesiečių - santaričių, ir pagaliau Pasaulio Lietuvių Bendruomenės puoselėjamą Jaunimo Sąjungą. Jų sujungtomis jėgomis, jiems nuoširdžiai tarpusavyje bendradarbiaujant ir nesiekiant bet kurios organizacijos tame darbe pirmenybės, galime tikėtis, kad jų paruoštos ir prvestos programos nebus nei kiek silpnesnės už mūsų dabartinius šablonus.

Jaunesnės kartos organizacijų jėgas šiam reikalui apjungti iniciatyvos turėtų imtis mūsų veiksniai, arba vietovėse jų esantieji padaliniai. Veiksnių pastangos turėtų ribotis tik jau-

nesnės kartos paskatinimu ir pasiūla jiems paremti tų minėjimų programų paruošimą ir pravedimą. Iš dabartinių rengėjų lauktina tik techniška pagalba su įgytu patyrimu juos ruošiant.

Atsakymas į antrąjį klausimą, kaip pritraukti svėtimtaučius, yra žymiai lengvesnis už pirmąjį. Čia būtinas tik mūsų "jaunimo" ir "senimo" mažas pasiaukojimas. Visi jau gyvename Amerikoje virš 30-ties metų tarp svėtimtaučių, daugiau, ar mažiau, santykiuodami su jais tai savo gyvenamose vietose, tai darbovietėse, tai savo profesijose. Jaunesnieji jau visą savo gyvenimą yra praleidę tarp amerikiečių, dažniausiai daugiau santykiuodami su svėtimtaučiais nei su lietuviais. Todėl neturėtų būti per sunku tiek vieniems, tiek ir kitiems, išipareigoti į tuos minėjimus pasikviesti ir atsivesti svečiais bent po vieną šeimą, ar asmenį — svėtimtautį. Didesniam svėtimtaučių skaičiui pritraukti daug gali pasitarnauti mūsų lietuviškos parapijos, kurių kiekviena jau turi nemažą skaičių parapijiečių-svėtimtaučių, dažnu atveju, net ir anglų kalba atskirose pamaldose aptarnaujamų. Nemažą skaičių svėtimtaučių suįdomintų ir mūsų profesorų, dėstytojų-mokytojų pakvietimas savo kolegų ir studentų dalyvauti tuose minėjimuose.

Esu tikras, kad sklandžia anglų kalba gerai paruošta akademija ir tautiniais motyvais meninė programa svėtimtaučius ne tik kad neapviltų, bet ir sudomintų. Tokio pobūdžio minėjimai pasitarnautų atsiekti keletą mums reikalingų tikslų: pritrauktume mūsų jaunesniąją kartą ne tik dalyvauti tuose minėjimuose, bet ir būti jų aktyviais dalyviais, žymiai padidintume dalyvių skaičių ir supažindintume svėtimtaučius su mūsų didžiuoju siekiu — nepriklausoma Lietuva. Palyginamai mažomis pastangomis ir kaina įsigytume didesniame svėtimtaučių skaičiuje sau palankią viešąją visuomenės nuomonę. Manau, kad lengviau būtų pasiekama ir didžioji spauda jiems aprašyti. Amerikiečiai yra įpratę įvairiems tikslams aukoti: daugiau, ar mažiau aukotų ir mums.

Kaip pradžioje minėjau ši mano keliama mintis yra diskusinė. Nustebčiau, jei neatsirastų priešingų nuomonių, pritariančių arba siūlančių įvairias kitas variacijas. Galop, turiu prisipažinti, kad ji nėra ir visiškai originali. Prieš keliasdešimt metų, dar nepriklausomos Lietuvos laikais, man teko dalyvauti, dviejuose Vasario šešioliktosios

Democratic National Committee

Paul G. Kirk, Jr.
Chairman

STATEMENT ON LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY
BY
DEMOCRATIC NATIONAL COMMITTEE CHAIRMAN, PAUL G. KIRK, JR.

FEBRUARY 16, 1987

"As the American people commemorate George Washington's birthday, we must also honor and recognize the 69th anniversary of Lithuanian Independence Day. In remembering the principles of our Founding Father on this day, we as Democrats cannot forget all those in the Baltic states who still yearn for freedom.

In 1918, Lithuania declared itself an independent and free nation, only to be stripped of its liberty by Stalin's Red Army in 1940. Since the Soviet invasion, the Lithuanians have endured continued attempts to have their culture, heritage and religion crushed. Despite overwhelming odds, these brave people have not succumbed. The fight for freedom continues.

That same spirit of determination also fills the hundreds of thousands of Lithuanians who have made America their home. These Lithuanian Americans can reflect proudly on the fact that the United States has never formally recognized the Soviet annexation of their homeland. We never will.

I encourage my fellow Democrats and all Americans to mark February 16 on their calendars as 'Lithuanian Independence Day' as we join in calling for an end to the Soviet domination of that noble land."

430 South Capitol Street, S.E. Washington, D.C. 20003 (202) 863-8000

JAV demokratų partijos pareiškimas Vasario 16 proga.

minėjimuose Vokietijoje (Berlyne ir Duesseldorfe), kurie buvo oriai ir sklandžiai praversti vokiečių kalboje. Prieš keliolika metų teko dalyvauti Ukrainos nepriklausomybės paskelbimo minėjime New Yorke pa-

čioje didžiausioje to meto salėje Manhattan Centre, kur visas minėjimas buvo praverstas anglų kalboje, išskyrus himną ir kuriame dalyvavo virš dviejų tūkstančių žmonių.

JEI JUMS REIKLA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiamo stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką
NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

KŪRYBA IR MOKSLAS

'ISIBROVĖLĖ' Angelų mieste

Rūta Sakienė

Š. m. sausio 18 d. į Los Angeles Tautinių Namų salę susirinko šimtinė lietuviško rašyto žodžio gerbėjų pasitikti rašytojos Marijos Tūbelytės-Kuhlmann novelių rinkinį **ISIBROVĖLĖ** ir susipažinti su pačia knygos autore. Žurnalistų S-gos pirmininkei Rūtai Klevai Vidžiūnienei autore pristatė, knygą išsamiai aptarė rašytojas Algirdas Gustaitis. Savo jau žinomu sklandžiu stiliumi žurnalistė Valerija Baltušienė vaizdžiai paskaitė novelę **Isibrovėlė** — tą, kurios pavadinimą gavo pati knyga. Kompozitori Onai Metrikienai akompanuojant Nepriklausomos Lietuvos Operos solistė Alodija Dičiūtė-Trečiokienė padainavo pora arijų. Viešnią iš Floridos, knygos autorė Marija Tūbelytė-Kuhlmann šiltu ir nuoširdžiu žodžiu pakalbėjo apie save, savo kūrybą ir padėjo rengėjams, programos atlikėjams, bei susirinkusiems.

Po oficialiosios dalies visi buvo pakviesti prie vaišių stalo.

Į tokių puikų **ISIBROVĖLĖS** pristatymą ir pačios autorės knygos sutiktuvėse dalyvavimą reaguodami susirinkę svečiai išpirkė veik visas salėje buvusias knygas, ilgai ir kantriai eilėje stovėdami, laukdami autorės autografo ir progos su miela ir garsia viešnia pakalbėti keletą žodžių.

Knygos pristatymą ruošė žurnalistų Sąjunga ir ALT S-gos Los Angeles skyrius. (rs)

Lietuvių žurnalistų Sąjungos pirmininkės Rūtos Klevos Vidžiūnienės žodis supažindinant su Marijos Tūbelytės-Kuhlmann kūryba.

Išėivijos jaunimui menkai tevaldant gimtųjų namų kalbą, neišvengiamai ateina liūdno dienos mūsų grožinei literatūrai. Tokias mintis praskaidrina laikas nuo laiko pasirodą mūsų tada dar naujai nepriklausomybę atgavusios ir ten jaunas dienas praleidusios kūrybingosios moterys. Viena tokių rašytojų, seniai žinomų periodinėje spaudoje savo modernišką struktūrą novelėmis, yra Marija Rima Tūbelytė-Kuhlmann, mūsų buvusio premjero duktė.

Po ilgų metų nesimaty-

mo vėl sutikau Mariją literatūros vakare Los Angeles Tautiniuose Namuose, kur jai buvo įteikta 1978 metų "Dirvos" premiją už novelę "Susitikimas", ir kur ji labai vaizdžiai savo kalboje mus nukėlė į savo dabartinę kinietiską aplinką. Nuo to laiko dažnai matydavomės, nes skrisdama aplankyti savo motiną p. Tūbelienę, esančią lietuviškoje Putnamo Seserų globoje, ji sustodavo ir mūsų Angelų mieste. Tuo laiku jos gausios novelės, feljetonai ir straipsniai vis pasirodavo tai Dirvoje, tai Moteryje, tai Lietuvių Dienose.

Būtų neteisinga vertinti Mariją vien iš literatūrinio taško, nes jos gabumai ją pasuko ir kita — tapybos — kryptimi. Tam ji skyrė gal net daugiausia laiko, sprendžiant iš gausių parodų įvairiuose pasaulio kraštuose. Meną ji studijavo "Art Students League" New Yorke ir "Concoran Art School" Washingtone, D.C. Meno istorijose magistro laipsnį gavo Chicago Universitete. Individualines parodas surengė Amerikoje 1965 m. Portlando Universitete, Portland, Oregone, 1979 m. Tautiniuose Namuose, Los Angeles, 1979 Čiurlionio Galerijoje, Chicagoje, 1979 m. Dievo Motinos parapijos salėje, Clevelande, Ohio.

Japonijoje net dvylika parodų, turėjusių didžiulį pasisekimą, kaip ir dešimtį Taipei, Taiwane, — tai gi tikrai yra kuo pasididžiuoti. Dabar ruošiasi parodoms Floridoje.

Mūsų literatūroje yra visad pavojinga atvaizduoti lietuvių ne kaip pasiaukojančių patridotą Lietuvos laisvumui, ne kaip vargingą kaimo žmogų, bet kaip neromantišką, nesvajingą internacionalistą, nusivijusį prestižą, turtą, norinti įsijungti į šių dienų "in" generaciją.

Marijos Tūbelytės-Kuhlmann knygos pristatymo rengėjai ir programos atlikėjai. Iš kairės: kompozitorė Ona Metrikienė, knygos autorė Marija Tūbelytė-Kuhlmann, ALT S-gos L. A. skyriaus pirmininkė (Žurn. S-gos išd.) Rūta Sakienė, solistė Alodija Dičiūtė-Trečiokienė, rašytojas Algirdas Gustaitis, Žurn. S-gos pirm. Rūta Kleva Vidžiūnienė ir žurnalistė Valerija Baltušienė.

Marija Tūbelytė nematė kaimo, augo labai uždaramame tėvų draugų ratelyje, bendravo su jų draugų vaikais. Vos sulaukus 17-kos metų jau turėjo bėgti nuo okupanto per upelį į laisvąjį pasaulį, pagaliau pasiekė New Yorką, kai mes visi dar gyvenome vokiečių okupacijoje. Ten universitete sutiko kitą toki pat gyvenimo išblykštą europietį, — vokiečių Kurtą Kuhlmann'ą, ištekojo ir laimingai gyveno su juo iki šių dienų. Perėjo per platųjį pasaulį, vyro inžinieriaus darbams atsidarius geresnėms sąlygoms svetimuose horizontuose. Tuo keliu ėjo ir daugelis kitų į geresnes pozicijas besiveržiančių lietuvių, — bandė ir tebebando laimę alyvos versmų kraštuose. Ten gyvenimas kitoks, vienišas. Lietuvių kalbą Marija tegirdėjo lankydama motiną poniją Tūbelienę Floridoje, paskui Putname, kur ji ir dabar tebe gyvena savo prie šimtmečio artėjančiuose metuose. Ilgai gyveno Taiwane, daug skaitė, tapė gležnus, savotiškus gėlių paveikslus, ir gal dėl to palietė kažkokią jautrią stygą Japonijos ir Kinijos žmonių širdyse, nes ten susilaukė didžiulio pasisekimo.

Bet Marijai vis rūpėjo lietuviškas žodis. Sąlytį su juo turėjo tik per knygas ir laikraščius, bei laiškus. Kadai, dar universitete, literatūros paskaitose, aš girdėjau pasikaltojančią patarimą: niekad nerašyk apie tai, ko neišmanai, kur negyvenai ir su kuo nesusidūrei.

Marija savo trumpąjį lietuvišką gyvenimą praleido Kaune, Palangoje. Vėliau tik svetimi kraštai, jų galvosena ir žmonės. Kitaip

ten filosofavo, kitaip skambėjo jų dainos, kiti dalykai stovėjo jų svarbos gradacijoje. Apie tokius žmones ji ir rašė, nes juos pažinojo.

Gavus jos knygą pasiūčiau švelniai laike telefoninio pasikalbėjimo, jai jau įsikūrusiai lietuviškų pensininkų saloje Floridoje. Sakau, ant knygos viršelio geriau tokio "pištaltas", o ne švelni mergytės galvelė... Kai vėliau kalbėjomės, ji ir sako: "galvoju apie tai, ir pati nustebau, kad pasakei teisybę. O aš tik bandžiau įvesti savo novelėse tai, ko man atrodė dažnai trūko literatūroje — veiksmo. Juk dažnai mūsų autorių knygose tik aprašymai... ir niekas neįvyksta." Galvoju, — gal toks mūsų charakteris? Galvoti, svajoti, bet... nepajudinti piršto? Gal todėl taip leng-

vai visko netekome... ir apsipratome, kur likimas mus būtų nusviedęs. Gal Marija teisi? Gal mums tikrai trūksta veiksmo? Gal mes čia, tremtyje, labai drąsūs sėdėdami ant sofų, gyvendami atsiminimais, minėjimais?

Jei nekuri fantazijų, — kaip kad sakė mano profesorius, — rašyk ką išgyvenai ir kur buvojai. Jei nematei saulėleidžių kaimo lygumuose, jei negirdėjai rugiapjūtės pabaigtuvių dainų, — nerašyk apie tai. Tik tada tavo knyga bus tikra. O kad ne visas pasaulis toks, kaip norėtume matyti, galime įsitikinti pasiklausę vakarinių žinių televizijoje. Jau mūsų senoliai žinojo: genys margas, pasaulis dar margesnis. Taigi apie tą margą pasaulį ir skaitysite šioje knygoje.

ĮSIGYKITE ŠIUOS LEIDINIUS

- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 37 tomai \$370.00
- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37-tas tomas \$ 35.00
Anksčiau užsisakiusiems — \$33.50
- ☐ ENCYCLOPEDIA LITUANICA, 6 tomai \$150.00
- ☐ VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai \$ 35.00
- ☐ Signataro PETRO KLIMO "Is mano atsiminimų"..... \$ 13.00
- ☐ Prez. A. SMETONOS raštai "Pasakyta parašyta"..... \$ 11.00

Žemiau išvardintiems leidiniams duodama nuolaida 50%

Amerikos lietuvių istorija — A. Kučas \$10.00, Rubajatai — E. Saštvaras \$7.50, Atspindžiai ūkanose — V. Alantas — \$6.00, Dialogas su lietuviais — B. Raila \$6.00, Palikimas — F. Kirša \$4.00, Gluosnių daina — A. Vaičiulaitis \$3.00, Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektai — L. Dambriūnas \$4.00, Pulgio Andriūšo raštai, 1 tomas \$5.00.

Šį skelbimą iškirpti ir pageidaujamas knygas pažymėti.

Kaina US dol.

J. KAPOČIUS, P. O. BOX 95, SO. BOSTON, MA. 02127, USA

TELEF. (617) 282-2759

Vardas, Pavardė

Adresas

SANTA MONICA

ANTANINA KUTRIENĖ
ISKELIAVO AMŽINYBĖN

A. A. Antanina Kutrienė

1987 metų pačioje pradžioje Antanina Kutrienė, ilgametė Santa Monica, Ca. gyventoją, išsiskyrė su mumis. Paliko nuliūdime savo vyrą, plačiai žinomą verslininką Joną Kutrą ir kelis giminaičius Trakuose, Lietuvoje.

Antanina Vlasovaitė gimė 1916 m. Rygoje, Latvijoje, savo jaunystę praleido Vilniuje, kur šeimą nubloškė neramių laikų sukuriai. Jos tėvas buvo sušaudytas rusų revoliucijos metu — anksti neteko ir motinos. Dar visai jaunai našlaitei teko išeiti duonos pelnyti. Patyrė visokio vargo, kas pakirto sveikatą ir užstojo kelią į reguliarių mokslų — mokėsi privačiai ir neturėjo progos išvystyti savo aiškų muzikos ir šokio menų gabumų.

1939 m. besilankydamas gimines Mažeikiuose, susipažino ir išteikėjo už teisininko J. Kutros kur ten dirbo kaip notaras. Vėliau

gyveno ir vėl Vilniuje, o jau 1944 m. teko viską palikus trauktis į Vakarus. Vokiečiuose gyveno Dresdene, vėliau Hanau stovykloje. Kutros sulaukė savo vizų Amerikon 1947 m. ir apsigyveno Chicagos apylinkėse. Iš karto prisitaikymas prie naujų sąlygų buvo sunkus. Vyras mėgino kurtis nekilnojamo turto (real estate) prekyboje, o Antanina beveik nuo pat pirmos dienos stojo į darbą kur papulė. Nesigailėdama savo sveikatos ir jėgų, dirbo kartais po dvi pamainas fabrikuose ir siuivyklose.

Antanina rėmė ne tik savo šeimos finansus, bet ir savo gimines ir pažįstamus Lietuvoje ir Lenkijoje. Kiek įmanydama siuntė jiems maisto ir drabužių. Didelė meilė ir jautrumas vargstantiems buvo gal pagrindinis jos asmenybės bruožas. Liki pat gyvenimo galo jos didžiausias džiaugsmas ir buvo tų pakietų sudarymas ir siuntimas. Atsisakė nuo puošmenų, nuo rūbų, nuo pačių reikalingiausių asmeninių reikmenų, kad tik galėtų sušelpiti savo artimuosius. Ji ypatingų padėkų, įvertinimų ar apskritai draugysčių neieškojo, buvo užsidariusio būdo. Mėgo daržininkystę ir gėles, rado pasitenkinimo namų ruošoje — buvo didelių gabumų ir meniško skonio šeimnininkė.

Atsikėlus Kalifornijon 1959 m. sąlygos pradėjo gerėti, bet Antanina neatsisakė savo kuklaus ir itin darbštaus gyvenimo būdo. Su laiku pasidarė jiems įmano įsigyti didesnių nuosavybių Santa Monikoje, čia ir vėl su jos pagalba. Ji pradėjo uždariauti

1987 M KELIONĖS Į LIETUVĄ 13 - 20 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

13 dienų — Lietuva
Kelionė 527 — gegužės 27 - birželio 9 — \$1,549
Vilniuje 10 dienų

14 dienų — Lietuva ir Rusija
Kelionė 722 — liepos 22 - rugpj. 4 — \$1,699
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Liuksemburgas
Kelionė 303 — Kaziuko mugė
kovo 3 - 17 — \$1,229
Kelionė 1103 — lapkričio 3 - 17 — \$1,129
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2, Liuksemburge 1

15 dienų — Lietuva ir Suomija
Kelionė 101 — spalio 1 - 15 — \$1,679
Kelionė 128 — Naujų Metų sutikimas
Gruodžio 28 - sausio 10 — \$1,499
Vilniuje 10 dienų, Helsinky 2

16 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 505 — gegužės 5 - 20 — \$1,699
Kelionė 805 — rugpjūčio 5 - 20 — \$1,799
Kelionė 915 — rugsėjo 15 - 30 — \$1,699
Vilniuje 10 dienų, Varšuvoje 3

19 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija, Švedija
Kelionė 805S — rugpjūčio 5 - 23 — \$2,179
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2, Leningrade 2,
Helsinky 1, laive Baltijos jūroje 1, Stockholme 1

20 dienų — Pabaltijo kraštai, Suomija, Rusija ir "Baltika" festivalis
Kelionė 706 — liepos 6 - 25 — jaunimo grupė — \$2,049
Vilniuje 10 dienų, Rygoje 2, Taline 2, Helsinky
1, Leningrade 2, Baltijos jūroje laivu nuo Helsinkio iki Talino

10 - 16 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE

10 dienų — Lietuva ir Suomija
Kelionė 921H — rugsėjo 21 - 30 — \$1,549
Vilniuje 7 dienos, Helsinky 1

11 dienų — Lietuva, Rusija, Liuksemburgas
Kelionė 421 — balandžio 21 — gegužės 1 — \$1,449
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 1, Liuksemburge 1

13 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 513A — gegužės 12 - 25 — \$1,559
Vilniuje 7 dienos, Varšuvoje 3

13 dienų — Lietuva ir Rusija
Kelionė 818 — rugpjūčio 18 - 30 — \$1,559
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Leningrade 2

13 dienų — Lietuva, Rusija, Vengrija
Kelionė 720 — liepos 20 — rugpj. 1 — \$1,749
Kelionė 810 — rugpjūčio 10 - 21 — \$1,749
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Budapešte 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Vengrija, Čekoslovakija
Kelionė 511 — gegužės 11 - 25 — \$1,879
Kelionė 921 — rugsėjo 21 - spalio 5 — \$1,879
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Budapešte 2, Prahoje 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija
Kelionė 514 — gegužės 14 - 28 — \$1,699
Kelionė 714 — liepos 14 - 28 — \$1,779
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Leningrade 2, Helsinkyje 2

16 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 513 — gegužės 13 - 28 — \$1,749
Vilniuje 7 dienos, Varšuvoje 3, Krokuvoje 2, Čestochovoje 1

10 - 13 DIENŲ KELIONĖS SU 5 DIENOMIS LIETUVOJE
10 dienų — Lietuva, Rusija, Italija
Kelionė 510 — gegužės 10 - 19 — \$1,549
Vilniuje 5 dienos, Maskvoje 2, Milane 1

11 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 707 — liepos 7 - 17 — \$1,579
Kelionė 915W — rugsėjo 15 - 25 — \$1,479
Vilniuje 5 dienos, Varšuvoje 3

13 dienų — Lietuva, Rusija, Italija
Kelionė 426 — balandžio 26 - gegužės 8 — \$1,829
Kelionė 920 — rugsėjo 20 — spalio 2 — \$1,829
Vilniuje 5 dienos, Maskvoje 2, Romoje 4 su dienos išvyka į Florenciją

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS 600 METŲ JUBILIEJUS KELIONĖS Į ROMĄ

VIENOS savaitės kelionė tik Roma (birželio 24 — liepos 1) \$1,130.00.

16 dienų kelionė — Frankfurtas, laivu Reino upe (cruise), Heidelberg, Juodieji miškai, Reino kriokliai, Alpių kalnai, Lucerne, Venecija, Pisa (pakrypęs bokštas), Roma (birželio 17 — liepos 2) \$1645.

Papigintos kainos iš visų didžiųjų JAV ir Kanados miestų. Prašykite daugiau informacijų ir brošiūrų:

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL. 718-769-3300

Vyties atstovai:

Los Angeles — A. Nelsienė 714-526-3648.

Chicago — kun. A. Kezys, SJ 312-749-2843,
dr. J. Račkauskas 312-425-4266.

Detroit — A. Klimienė 313-626-1357.

Cleveland — I. Bublienė 216-481-8854.

New York — E. Kezienė 718-296-0798,
M. Šalinskienė 718-296-2244.

St. Petersburg, Fla. — A. Mieželis 813-360-5226.

W. Palm Beach, Fl. — A. Reivytenė 305-746-1695.

Worcester, Mass. — E. Meilus, jr. 617-753-7232.

ir ilgai neišėjo į taip labai užsitarnautą poilsį. Rado laiko rūpintis ne vien savųjų namų priežiūra, bet ir taisyti — dažyti nuomininkams butus, piauči žolę, laistyti gėles ir medžių genėti. Antaninos energija ir darbštumas neleido jai sėdėti namie rankas sudėjus.

Pakilus į geresnes ekonomines sąlygas neužmiršo vargstančių ir dar uoliau ėmė siųsti pakietus į Europą, pinigėlius taupydama, pati sau maža ko pirkdama. Liūdna, kad jai neatsirado daugiau laiko gyvenimo gausiomis dovanomis pasidžiaugti. Deja Antanina nebeturėjo pačio brangiausio turto — sveikatos. Mėnesiais ir metais gydėsi nuo visokių negalavimų, kentėjo nuo artrito, pergyveno nugaros operaciją ir kt. Ilgainiui visai palūžo. Taip 1987 m. sausio 2 d. jos gyvybė ir užgeso. Po pamaldų jos gimtosios stačiatikių (rusų ortodoksų) bažnyčios apeigose, rado paskutinę poilsio vietą kapinėse Glendale Forest Lown. Ilsėkis ramybėje, Antanina! H. V. P.

\$60.00 PER HUNDRED PAID for remailing letters from home! Send self-addressed, stamped envelop for information/application. Associates, Box 95-B, Roselle, N. J. 07203. (1-10)

BEVERLY SHORES

VASARIO 16 MINĖJIMAS SU INŽ. PILYPU NARUČIU

Beverly Shores Lietuvių klubas kasmet rengia iškilmingus Vasario 16 d. minėjimus, pasikviesdami rinktinčius, žymiuosius kalbėtojus-visuomenininkus.

Šių metų Vasario 16 d. minėjimo pagrindiniu kalbėtoju pakviestas inž. Pilypas Narutis. Jo visuomeninio darbo šaknys yra Panevėžio gimnazijoje, buvo paskutinis nepriklausomoje Lietuvoje Studentų Ateitininkų sąjungos pirmininkas. Vienas iš 1941 metų sukilimo organizatorių ir po sukilimo buvo Lietuvių Aktyvistų Fronto įgaliotinis prie laikinosios vyriausybės pavaduotojas. Dėl to buvo suimtas ir Stutthofe kacetė kalėjo iki karo pabaigos. Grandies Korporacijos filisteris, vadovavęs Korporacijos atsikūrimui.

Atvykęs į JAV buvo Ateitininkų moksleivių sąjungos pirmininkas, kuopų globėjas, Dainavoje stovyklų ruošėjas. Veikė Ateitininkų sendraugų valdybose, Lietuvių bendruomenės valdybose, Lietuvių Fronto bičiulių taryboje ir valdybose, liuanistinių mokyklų komitetuose, bendradarbiavo spaudoje. Šiuo metu yra Lietuvių Politinių Kalinių s-gos pirmininkas.

Vasario 16 d. minėjimas įvyks vasario 22 d. 12 val. p. p. Šv. Onos bažnyčioje. Šv. Mišias atnašaus kun. Antanas Saulaitis, S. J., Jėzuitų provincijolas. Po pamaldų minėjimas ir po to pabendravimas.

Į Beverly Shores Lietuvių Klubo rengiamus Nepriklausomybės šventės minėjimus gausiai atsilanko lietuviai iš artimų apylinkių: Union Pier, Michiganos, New Buffalo, Harbet, East Chicagos, Gary, o taip pat ir iš Chicagos. (vk)

ARCHITECTURAL MILLWORK

MUTUAL DESIGN
Experienced cabinet makers. 10 yrs. min. exp. Top wages paid & benefits. Call JIM 617-442-8656. (6-8)

PLATER-NICKEL-CHROME TANK MAINT. EXP. A PLUS. FULL OR PART TIME. (215) 343-2500, 242 VALLEY ROAD, WARRINGTON, PA. 18976. (7-9)

OWNER/OPERATORS NEEDED APPLY IN PERSON STREICHLER TRUCKING INC. 100 Caven Point Rd Jersey City, N.J.

MILLING — & Drilling machine operator & machine shop bench hand. Must be able to work from blueprints & be familiar with hand tools. Looking for a place to learn & grow. National packaging machinery manufacturer. all paid benefits. Call 201-857-1500. (3-9)

GATE KEEPER/SECURITY

For New Brunswick manufacturer, previous exp. helpful. Excellent for person on fixed income. Must be able to read & write english. Call NAOMI at 201-246-0900. (3-7)

APIE KALBANČIUS SU SAVIMI

Vaikštinėdami po miestą, važinėdami autobusu ar po žeminiu traukinėliu, turbūt visi esate pastebėję vieną ar kitą žmogelį, garsiai kalbantį su savimi ar su partneriu, kurio prieš jį visai nėra. Žinoma, dalis šitokių šnekūnų yra visuomenei nepavojingi, ir tokie pasikalbėjimai su savo šešėliu kartais yra net naudingi jų pačių sveikatai.

Pavyzdžiui, pensininkai, pasikalbėję su savimi, šuneliui, katei ar papūgai tarpininkaujant, pasijunta lyg ir esą dar kadaise buvusiose atsakingose pareigose, pavaldinių gerbiama, priešų privengiami ir gali tarti savo lemiamą sprendimą.

Viengungiai, našliai ir gyvanašliai, nuoširdžiai pasikalbėję su buvusios žmonos ar mylimosios portretu, bateliu ar kojine, lyg ir sugrįžta į laimingos praeities dienas, ir dėl to sumažėja jų dabartinis kartelis.

Na, o pamaldus žmogus, garsiai patsai sau skaičiuodamas savo nuodėmes, kartais netyčia pažadina iš miego net ir savo sąžinę ir bent laikinai patobulėja.

Bet, deja, yra ir tokio su savimi kalbėjimo neigiamų padarinių.

Pavyzdžiui, politinis, visuomeninis ar kultūrinis veikėjas, sakydamas prieš veidrodį prakalbas, ilgainiui įsitikina, kad ir visa tauta yra jo žodžių sujau-dinta, kad tik jis vienas skelbia tikrąją teisybę, o kartais išgirsta savo ausyse net ir minios šūkavimus **valio!** Šitoksai savakalbė paskui ardo ir mūsų organizacinę veiklą, nes jau nenori nė klausyti kitų skirtingos nuomonės.

Lygiai toks pat neigiamas su savimi kalbėjimo poveikis paliečia ir rašytojus, dailininkus, muzikus ir kitus menininkus. Garsiai

patys sau skaitydami savo eilėraščius, klausydamiesi tik savo muzikos ar žiūrėdami tik į savo paveikslus ir patys savo kūrybą girdami, jie kartais įkrinta į tokį entuziazmą, kad iš pasigėrėjimo savo talentu nei apsišverčia, o paskui pyksta, kad visuomenė jų taip aukštai neįvertina.

Aišku, kai kas galėtų prikišti, kad ir mes, žiūrėdami į gyvenimą tik pro mėlynus akinius, savo straipsniuose taip pat kalbamės tik su savimi, nes esą nuo mūsų pagraudenimų dar nė vienas nusidėjęs neatgimė dvasioje ir nė vienas politinis ar tautinis kreivatikas neatsivertė. Na, gal tai ir teisybė. Bet vis dėlto mes galime ramintis bent tuo, kad į mūsų žodžius jau daug tautiečių atsiliepė su pasipiktinimu, pasiaiškinimais, pasiteisinimais ir

net grasinimu redaktoriui išmušti iltinius dantis. O tai ženklas, kad kažkur yra dar nekurčių mūsų pokalbio su skaitytojais partnerių ir nerėkaujame į tuščią erdvę.

PER ANKSTYVAS "VALIO!"

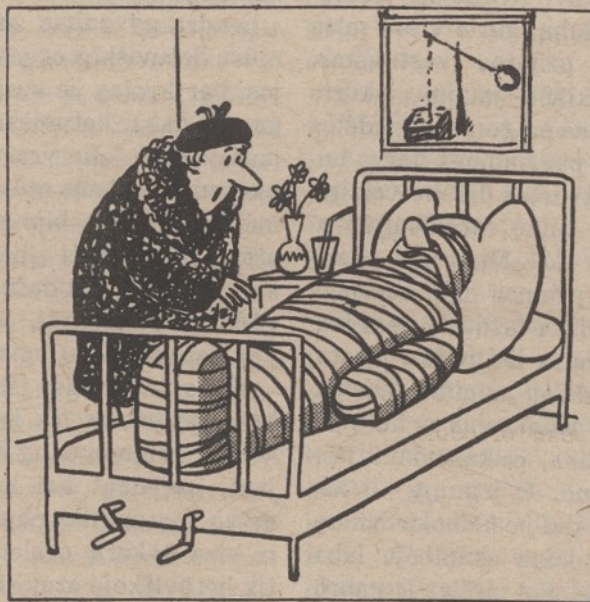
Pasklidus žiniai, kad JAV LB ir RLB jau susitarė petyti į petį žygiuoti pirmyn į kovą, vienas entuziastas atsiuntė mums ta proga net veiksnius sveikinanti laišką, kuris prasideda šūkiu "Triskart valio už veiklos vienybę!" Laimė, kad mes dar nespėjome to sveikinimo išspausdinti, nes pastaruoju metu išaiškėjo ir daugiau "realistinių faktų".

Pasirodo, kaip rašo "Lietuvių Balsas", PLB valdybos pirmininkas "turėjo žinoti", bet turbūt nežinojo, "kad išeivijos lietuvių daugumos opinijoje Reorganizuotoji Lietuvių Bendruomenė nėra kelių pamišėlių, sąmoningų kenkėjų ir net svetimų agentų grupelė", kaip skelbusi spauda. Taigi dar nenutraukė bylos ir dėl bendro vardo.

Be to, tas pats pirmininkas savo laiške Vlikui tiesiai į akis išdrožė, kad, kai "PLB seimai rinks PLB vadovybę, jie galėtų rinkti ir perorganizuotą Vliką, kaip PLB politinių reikalų komitetą". Vadinas, PLB galėtų praryti Vliką, kaip ana liesa karvė prarijo riebią karvę ar atvirkščiai. O dar baisiau, kad PLB pirmininkas Vliko seimui Londone su savo sveikinimu atsiuntė ir "mirties pabučiavimą".

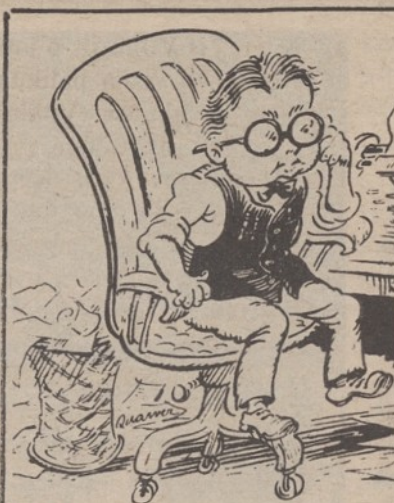
Taigi besitaikydami visi trys mūsų kovos avangardiniai granadieriai ir vėl išsitraukė šobles iš makštų, ir telieka tik linkėti, kad jie netyčia nenukirstų nuo galvos kepurės ir tam laisvinimo kelyje po kojomis besipainiojančiam "Triskart valio" sveikinimo autoriui.

MŪSŲ KOVOS FRONTE

Kur pažvelgti — kovos, kovos.
Kur klausai — kovų garsai.
Kur tik žengsi — lovos, lovos,
Lovas — fronto apkasai.

Prieky — tėviškė nutolus,
Guodžias pažadais mieliais,
Lovoje — žygių generolas,
Apšarvuotas patalais...

A. G.

APMASTYMAI AMŽINUMO BESIILGINT

Visi mes trokštame amžinai
Gyvent, mylėt karštai,
Žinot, ko šandie nežinai,
Ir atpildo už tai.

Sapnuojame amžinas taikas
Ir šypsenas veiduos,
Kai net Praamžius į rankas
Mum skeptrą atiduos...

O kas iš to, jei taip ir bus
Prie amžinos valdžios?
Jei vėl tave po pagarbos
Supančiotą vedžios?

Jei laurus tau plikai nuskus,
Nugramdys medalius
Ir dar už buvusius laikus
Ant narų pavolios?

Jei reiks diktatorius šventus
Vis šlovint pamainom,
O dar mokėt alimentus
Ir amžinom žmonom?

O kai po amžių amžinų
Velniai susisieškos, —
Nors būsi ainis milžinų,
O nevertas ožkos...

TAI, KO LIETUVOJE NEBUVO KAIP AMERIKOJE

• Elgetos nevažinėjo savo automobiliais.

• Neteko matyti žmogaus, vaikštinėjančio su išrašyta reklama ant švarko nugaros.

• Jokiam mieste ar bažnytkaimyje niekas nevaikštinėjo su specialiai ištraukta ir kabančia apatinių marškinių sterble virš kelnų. O be kepurės ligi Antrojo pasaulinio karo pradžios Kauno Laisvės alėjoje galėjai matyti tik prof. Vosylių Sezemaną.

• Nei Kaune ir nei Vilniuje neteko pasigėrėti viešai gatvėje besiglaudinėjančiomis ir įsisiurbiančiomis besibučiuojančiomis nekantriomis įsimylėjusių porėlėmis, nes į tokias scenas būtų atkreipusi dėmesį policija.

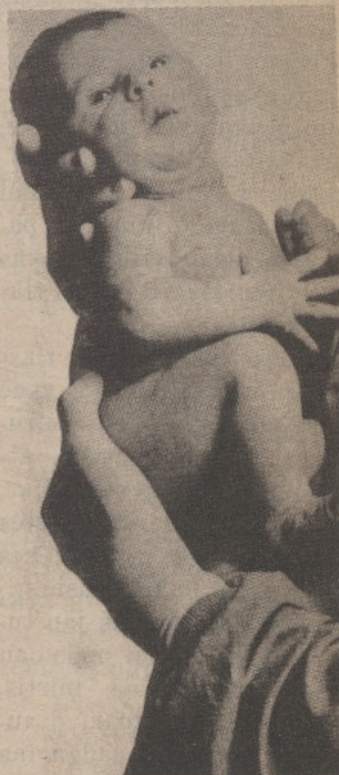
SKYRYBŲ PRIEŽASTYS

Kaip rašo žurnalo "Į laisvę" bendradarbis K. Brž., Čikagos Roseland priemiestyje visų 8 už kitataučių ištekęsusių lietuvių vedybų baigėsi skyrybomis. (Taigi buvo pasiekta net 100% derliaus). Prie tos žinios pridedamas ir pamokymas: "Kaip pasiklosi, taip išsimiegosi".

Mūsų apklausinėjimu, visos tos aštuonios lietuvių tės kaip tik puikiausiai sau

ir savo vyrams pasiklojo visas aštuonias lovas, bet nebuvo laiko jose išsimiegoti pradžioje iš meilės, o paskui dėl nesutarimų, kuris vyras į tas lovas turi gultis. Reiškia, mūsų senoviskos patarlės ne visada tinka moderniškiesiems laikams.

LAISVAS GIMĖS — Į LAISVĄ ATEITĮ!

Iki šiol mums vadovavo vis tokie visuomenės pirmūnai, kurie, kaip daugelio priekaištaujama, pabėgę iš Lietuvos, nuolatos prisimena tik okupacijas, savo kalbose linksniuojama tikrai var-

(Nukelta į 8 psl.)

PRO MĖLYNUS AKINIUS...

(Atkelta iš 7 psl.)

gus ir vergiją, o kartais net ir baudžiavą su beraline duona, baudžiauninkų galvoms įsprausti kaladėmis ir ponų bizūnais. Taigi šitokie vadai, vaizduodami vien gąsdinančią praeitį, visiškai nežadiną mūsų kovos dvasios ir žygio į tokią pat ateitį. Dėl to mes sveikiname šį laisvajame krašte ir laisvu susitarimu bonkutėje pagamintą mūsų būsimą vėliavnešį Frank Buldozer, kuris neturi jokių apsunkinančių savo praeities atsiminimų, jokių skausmingos istorijos žinių ir nepažįsta jokių mūsų Vlikų, Altų, LB orgų ar reorgų varžybų dėl valdžios, tad neabejotinai mus nuves ten, kur tikėtai kam reikia.

MUMS RAŠO

DĖKOJA UŽ LABAI TIKSLIAS INFORMACIJAS

Mes esame gavę visai ne mūsų gvildenamas temas liečiantį laišką, kurį jo autorius kažkodėl nepasiuntė tam laikraščiui, kuris būtų kompetentingas suteikti jam ir išsamesnių paaiškinimų. Nors laiško rašėjas kai kam gali atrodyti ir kiek naivokas, bet leidžiame ir jam pranešti, iš anksto prašydami skaitytojus neįsižeisti dėl jo samprotavimų.

"Gerbiameji Redaktoriai,

Kai jau bene šešerius metus vyksta Irano ir Irako karas ir tūkstančiai jų tikinčiųjų žūsta, norėdami kuo greičiau patekti į Muhamedo detalai aprašytą rojų, aš vis labiau pasigedavau konkrečiau mums atskleistos krikščionių pomirtinio gyvenimo realybės. Ir štai nepaprasati nudžiugau, perskaitęs "Drauge" J. V. straipsnį "Mirusiųjų ryšiai su gyvaisiais", kuriame pagaliau radau visa tai, kas man jau seniai norėjosi tikrai žinoti.

Tarpe daugelio kitų tikslų informacijų mane ypač paguodė žinia, kad "mirusieji, būdami danguje, atsimena žemėje gyvenančius, su jais turėtus giminystės ir draugystės ryšius", nes tokių tenai nukeliavusių giminų ir draugų aš jau turiu daug. O dar maloniau buvo sužinoti, kad "mirtis, išplėsdama iš mūsų draugus ir gimines, padaugina mūsų globėjų skaičių danguje". Taigi, kai šiomis dienomis mirė mano mylima žmona, aš nė kiek neliūdėjau ir neverčiau, o per šermenis surengiau net pakilų pasilinksminimą.

Deja, nors tame straipsnyje ir informuojama, kad "pilni gerumo artimieji tą

Julija Stašionytė ir Mindaugas Simankevičius.

DVIGUBOS LIETUVIŠKOS VESTUVĖS

Sausio 24 d. Sydnėjaus didžiojo katalikų katedroj dvi naujas lietuviškas šeimas sukūrė Viktorija Laukaitytė su Arūnu Stašioniu ir Julija Stašionytė su Mindaugu Simankevičium iš Melbourne. Šiais laikais ne tik Australijoje, bet ir kitur, gana retai pasitaiko kai apsiveda du lietuviai, o štai Sydnėje buvo tikrai didelės iškilmės į naują šeimos gyvenimą palydint dvi lietuviškas jaunas poras.

Didiesiems katedros varpams skambant ir keliems šimtams žmonių belaukiant ant katedros laiptų, senoviškais ir blizgančiais automobiliais atvažiavo abi jaunosios su savo tėvais ir pamerėmis. Tėvams - A. Laukaičiui ir K. Stašioniui - įvedant prie altoriaus savąsias dukras, vargonams grojant vestuvinį maršą, daugybė foto ir net filmavimo aparatų šviesos blykčiojo iš visų pusių. Prie altoriaus jau laukė jaunieji su savo pabroliais ir prelatas P. Butkus, kuris abi poras sutuokė su pilnomis lietuviškomis apeigomis.

Jaunieji ir pirmasis pabrolis su pamerge skaitė lietuviškas specialias maldas, kaip pertraukų metu katedros profesionalė solistė labai gražiai giedojo lotyniškai ir angliškai. Katedroje labai gražų sveikinimo žodį pasage-

gerumą stengiasi perduoti ir žemėje pasilikusiems", bet, matyt, tai ne visada pavyksta. Pavyzdžiui, pernai miręs garantuotai šventas mano kaimynas iki šiol visiškai jokio gerumo neperdavė savo čia velnių pridedusiam veikėjui, kuris, griežčiau sudraustas dėl chuliganizmo, keršydamas net du kartus išdaužė visus mano namų langus, į front-rūmį įmetė žiurkę, pavogė mano Toyota automobilį ir net bandė padegti garažą.

Bet vis tiek ačiū tam straipsnio autoriui už tikslas informacijas.

Besirengias Amžinybės pensininkas"

Viktorija Laukaitytė ir Arūnas Stašionis.

kė prel. P. Butkus. Po apeigų abi, jau vedusios poros - ir vėl palydimos katedros varpų, vargonų ir gausių svečių - kartu su visa savo palyda išvažiavo į Botanikos sodą ir Operos rūmus, kur buvo daroma jų atsiminimo nuotraukos. Gi svečiai, o jų buvo sukviesta net 280, suvažiavo į Sydnėjaus Lietuvių Klubą, kurio visos salės buvo užimtose vestuvėms. Belaukiant jaunujų, kurie atsirado po geros valandėlės klubo pagrindinės durys buvo užvertos dideliu vainiku ir čia laukė ceremonijų vadovas M. Mauragis, pasiramstydamas ilga, specialia lietuviška lazda ir persijuosęs plačia lietuviška juosta, kai didžioji jaunimo dalis pasitiko jaunuosius su lietuviška daina, reikalaujanti išsi-pirkimo. O jaunujų - ir kas sako, kad jie nemoka dainuoti? - daina skambėjo labai gražiai, kol piršlys ir pabroliai išsipirko ir buvo įleisti į didžiąją salę. Ten jau laukė tėvai su duona, druska ir vynu, pasveikindami jaunuosius ir palydėdami prie jų specialaus stalo. Prel. P. Butkui palaiminus maistą ir gėrimais kone lūžtančius ir klubo šeimininkų puikiai paruoštus vaišių stalus, prasi-

dėjo ši puiki vestuvinė puota.

Oficialioj vestuvių daly, po ceremonijų meisterio M. Mauragio sveikinimo kalbos, buvo už jaunuosius išgertas tostas ir sugiedota Ilgiausių Metų. Vėliau kalbėjo jaunujų tėvai - K. Stašionis, D. Simankevičienė, A. Laukaitis - ir Jaunojo Arūno seneliai - Br. Stašionis ir dr. A. Mauragis. Jie visi iškėlė jaunujų lietuviškumą, dalyvavimą lietuviškose organizacijose, kurios juos ir vedė, sukuriant ir lietuviškas šeimas. Paskutinis iš kalbėtojų buvo prel. P. Butkus, kuris, kaip ir visuomet, savo kalbą pavairindamas humoru ir poezija, po gražių linkėjimų abiems poroms įteikė po šv. Tėvo palaimintą rožančių.

Abi jaunosios poros mokėsi ir baigė lietuviškas savaitgalio mokyklas, priklauso Melbourne 'Varpo' ir Sydnė-

jo linksmoji dalis, kuri tęsėsi net iki antrųjų gaidžių giedojimo.

Po vestuvių jaunieji Stašioniai išvyko į Europą - Viktorijos darbovietei 'Jet Set', kuris yra pats didžiausias Australijoje, dovanojant povestuvinę kelionę - kurią vėliau apvažinės automobiliu, o Simankevičiai išskrido į Pert'ą paremti australų lenktyninę jachtą, jai ginant Amerikos taurę prieš amerikonus varžovus.

Linkim abiem jaunosioms poroms geriausios ateities laimės, tikėsimės, kad jie ir savo naujame šeimos gyvenime ne tik neatitols, bet dar stipriaus savo šeimose išlaikys lietuvių kalbą, tradicijas ir jų tėvų bei senelių atsi-vežtą iš Lietuvos tautinę kultūrą. Geriausios sėkmės jauniems, primenant jiems poeto J. Mackonio žodžius:

Lai Judviem laumės laime
lema,
Lai meilė bus ilgai gyva.
Tik kartais prisiminkit
žemę,
Kuri vadinasi LIETUVA!

(b)

NAUJOS KNYGOS

• Balė Vaivorytė. **DOMUKO JOTYNĖ.** Jaunimo bibliotekos leidinys. Iliustravo J. Kiburas. Spaudė Saleziečių spaustuvė Romoje. Tai gražus spalvotais piešiniais iliustruotas leidinys jaunimui pasiskaityti.

• J. Venclova. **APIE SENOVES GOTŲ TAUTYBĘ IR FINŲ ĮSIVERŽIMĄ Į LIETUVIŲ ŽEMES.** Išleido Tėviškėlė, 1986 m. 26 psl.

• AIDAI. Kultūros žurnalas, Nr. 4 (1986). Redaguoja L. Andriekus, OFM, leidžia Tėvai Pranciškonai, adm. B. Ramanauskas, OFM, 361, Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207.

TYPESETTER

Immediate opening for an experienced typesetter in a typography shop. Second shift (3 o'clock to 11:30 p. m.). Excellent benefits. Salary negotiable. Downtown Providence Corp. TYPESETTING SERVICE CORP. Call RAY 401-421-2264. (6-8)

COLOR MIXER TRAINEE

Major flag mfr's in need of a detail-oriented indiv. to learn the art of color mixing for our silk screen operation. Rapid growth potential for the right person. Good benefits pkg. Cal for appt. 201-481-4574.

FABRIC ART, LTD.

DIVISION OF ANNIN

HARRISON, N. J.

Equal Opportunity Employee M/F (6-8)

TYPIST — \$500 weekly at home! Write: P. O. Box 975, Elizabeth, N. J. 07207. (6-13)

SAMPLE MAKER

Experienced w/curtains/bedspreads. Work with designer. Must speak English. Must know machines. Benefits. Good working cond. Roy 212-684-5364 (5-9)

'SUVIENYTOTM PAJĖGOM DIRBKIME TAUTINIO SOLIDARUMO PILNESNIAM ĮGYVENDINIMUI'

Dr. Antano Butkaus kalba, pasakyta Vasario 16 minėjime New Yorke, š. m. vasario 15 d.

Daugumas šio minėjimo dalyvių gerai žinome kokiomis sąlygomis kėlėsi Lietuva nepriklausomam gyvenimui. Gerai žinom, kad atgautoji laisvė iš mūsų tėvų ir protėvių pareikalavo daug aukų. 1918-tų metų Lietuva buvo iš visų pusių priešų apsupta. Visi jie kėsinosi tą jauną Lietuvos Nepriklausomybės žiedą nukirsti ir paglemžti. O apsiginti nuo priešų net savos kariuomenės tuomet dar nebuvo, tad ėjo savanoriais jauni, suaugę ir seni. Stebėtini buvo jų žygiai ir herojiškas pasiaukojimas. Ta pakiliai herojiška dvasia vyravo ir visuose valstybinio atstatymo darbuose.

Tad nenuostabu, kad per 22 nepriklausomo gyvenimo metus Lietuvos respublika padarė milžinišką pažangą visose srityse. Švietimas, kultūra, sveikatingumas ir Lietuvos ūkis stambiai sužydėjęs tiesiog klestėjęs. Tarptautinis žemės ūkio institutas Romoje buvo paskelbęs duomenis, kurie aiškiai rodo, kad Lietuva po Nepriklausomybės atgavimo padarė didžiausią pažangą tarp visų valstybių.

Su džiaugsmu ir laime širdyse 22 metus mes rinkomės tėvynėje Vasario 16-tosios proga paminėti nepriklausomos Lietuvos atkūrimo sukaktį. Brangina me ją ir dabar nes Vasario 16-toji atnešė mums laisvę ir nepriklausomą gyvenimą.

Mūsų broliai ir seserys pavergtoje tėvynėje, kalėjimuose, koncentracijos stovyklose, ar ištremti Sibire negali šios šventės net viešai paminėti. Tad mes, išeivijos lietuviai, turime mums skirtą likiminę užduotį už juos kalbėti ir dirbti, kad paveiktume laisvojo pasaulio sąžinę, kad laisvojo pasaulio vyriausybės daug stipriau ir vieningiau pasisakytų prieš Sovietų daromas skriaudas jų okupuotuose kraštuose, kad griežčiau pasmerktų jų žmogaus teisių ir religinės laisvės persekiojimą, prieš nekaltų žmonių teisimą ir prieš visokeriopą pavergtųjų nužmoginimą ir prieš priverstinį nutautinimą.

Jau 46-tą kartą išeivijoje minime Lietuvos valstybinio suvereniteto atstatymą, bet drauge viešai reiškiamo visų lietuvių vardu griežčiausią protestą imperialistiniam Rusijos komunizmui, smurtu užgrobusiam Lietuvą, praliejusiam

Dr. Antanas Butkus, ALT S-gos tarybos narys, buvęs JAV LB krašto valdybos pirmininkas. V. Maželio nuotr.

nekalną kraują ir įvedusiam mūsų tėvų žemėje žiaurų, religinį persekiojimą ir laujančiam elementariausias žmogaus teises, grūdant nekaltus žmones kalėjiman, ar ištremiant Sibiran.

1940 metais Lietuvos vyriausybė ginklu nepasipriešino prieš Sovietų agresiją, tačiau lietuvių tautoje rezistencijos dvasia išliko neužgniaužta iki šiol. Kai prasidėjo vokiečių-rusų karas, lietuvių tautos rezistencija išnaudojo šią progą ir vieningai sukilo prieš rusiškąją pavergėją. Tas sukilimas buvo sėkmingas, išgelbėjęs Kauną ir kitus Lietuvos miestus nuo karo audros sunaikinimo. Deja, tas lietuvių sukilimas neatnešė Lietuvai laisvės, nes tuoj paaiškėjo, kad hitlerinė vokiečių vergija nėra geresnė ar lengvesnė. Vokiečiai nepažadėjo Lietuvai nepriklausomybės, tad mūsų viešas pasipriešinimas prieš Sovietų armijas perėjo į pagrindį.

Kai vokiečių armijos buvo sumuštos ir į Lietuvą vėl sugrįžo rusiškoji vergija, lietuvių rezistencija vėl pakeitė kryptį ir atsisuko prieš okupacines pajėgas net su ginklu rankose. Toji rezistencija buvo ilga, atkakli ir kruvina, pareikalavusi tūkstančius jaunųjų

laisvės kovotojų-partizanų aukų. Kadangi buvo kovota prieš nesuskaitomai skaitlingesnį priešą, vergijos ir šiai rezistencijai nepavyko pašalinti, tačiau ji laimėjo herojišką didvyriškumo aureolę. Lietuvos istorijoje ši vieša rezistencinė kova išliks aiškiausiu liudininku, parodžiusiu didelį lietuvių tautos ryžtą stoti žūtūnėn kovon, ginant savo laisvę net ir tuomet, kai jėgų persvara yra aiškiai prieš pusėje.

Tame nelygios, bet herojinės kovos laikotarpyje žuvo daug lietuvių karžygių-partizanų, bet Tėvynėje nesužlugdo pasipriešinimo dvasia, o tikslai laikinai nutilo.

Po ilgesnės tylos ir stebėjimo lietuviškoji rezistencija vėl surado naujus būdus ir priemones. Tame tylos ir persigrupavimo laikotarpyje paaiškėjo, kad tolimesnis partizaninis fizinis pasipriešinimas nėra įmanomas ir kad reikia koncentruotis į moralinį pasipriešinimą. Tokiu būdu atsirado slaptoji pagrindžio spauda, kaip naujas ginklas sovietinės sistemos viduje. Buvo pradėta spausdinti vienas leidinys po kito. Jie rado kelius į laisvąjį pasaulį ir per užsienio radiją prabilo į pavergtą

tautą. Pavojų pajutę pavergėjo tarnai, pradėjo gaudyti naujuosius kovotojus, siųsti į kalėjimus, lagerius, psichiatrinės ligoninės ir Sibiro tremtį. Šalia pagrindžio spaudos atsirado vieši komitetai, užsimoję ginti savo tautiečių teises legaliais būdais. Vienas tokių buvo Helsinkio susitarimų deklaracijai skelbti komitetas, toks buvo ir Tikinčiųjų teisėms ginti komitetas. Naujos rezistencijos dvasios įtakoje išsidrąsinę lietuviai pradėjo rašyti memorandumus, protestus, prašymus, reikalavimus sovietinei valdžiai. Tuo būdu per paskutinį dešimtmetį buvo kai kas laimėta, nors irgi ne be aukų.

Dabartinė rezistencija Lietuvoje reiškiasi tose srityse, kur tik įmanoma. Tiesa, šiuo metu ji yra ryškiausia religinėje srityje, nes čia ji yra pajėgiausia, drąsiausia ir nebijanti aukos. Bet tai nereiškia, kad tautinis pradus čia yra išjungtas. Jokių būdu ne. Drauge su religiniu persekiojimu, stiprėja ir tautinė priespauda. Vis rafinuotesnis darosi kultūrinis genocidas. Iš Bažnytinės kronikos ir kitų atsiliepimų pagrindžio spaudoje, aiškiai matyti, kad lietuvių tautos rezistencija yra nedaloma. Ir dabartinėje religinėje rezistencijoje reiškiasi ta pati tautos dvasia, siekianti atsikratyti vergijos pančių.

Visa tai prisimenant sunku suprasti, kodėl dalis išeivijos lietuvių naiviai ir su nepasitikėjimu žiūri į Tėvynėje pasilikusius tautiečius, lyg nesuprasdami, kad dabartinė Lietuva tai Sovietų pavergtas kraštas ir jame prievarta įvesta sovietinė-komunistinė santvarka. Mes visi apie tai turėtume gerai žinoti. Žino tą ir mūsų broliai ir sesės tėvynėje, žino Vakarų pasaulis, žino, pagaliau ir pavergėjas.

Skirtumas, tačiau, tame žinojime tarp mūsų ir Lietuvoje pasilikusių yra tas, kad mes apie tai galime laisvai ir be jokios baimės kalbėti, rašyti ir kitus prievartauti, kad kiekvieną kartą, kai minimas dabartinės Lietuvos vardas būtinai būtų pridėdamas žodis "pavergta", lyg tai ir būtų mūsų vienintelė pagalba ir auksa pasilikusiam broliui tėvynėje. Mes turėtume atsiminti, kad Lietuvoje pasilikusieji negali laisvai reikšti savo nuomonės. Jų žodžiai ir darbai yra suvaržyti. Jie turi būti protinai atsargūs, kad išliktų gyvi ir būtų naudingi. Didžioji jų dauguma daro viską, kas jų sąlygomis yra įmanoma ir malonu konstatuoti, kad jie išliko taurūs lietuviai ir tą savo lietuviškumą ir lietuviybę jie puikiai perteikia savo vaikams.

Kalbėdami apie juos, visados turėtume prisiminti,

kad ne kokiais nuopelnais, o tik aklo likimo dėka, mes čia, o jie liko tenai. Galėjo būti ir atvirkščiai: mes ten, o jie čia. Tad neprisiskaitykime sau neužtarnauto nuopelno. Tą suprasdami, mes daug lengviau sugebėsime palaikyti prasmingus santykius. Abipusiai esame vieni kitiems reikalingi. Pagal turimas priemones ir galimybes vieni kitiems padėkime.

Vasario 16-tosios minėjimai suteikia mums gerą progą atidžiau peržiūrėti savo darbus ir pastangas, kad juos sustiprintume taip, kad tos pastangos atneštų konkretnes naudas. Kitaip tie minėjimai ir juose tarti gražūs žodžiai bei įmantrios rezoliucijos, naidės užmarštin.

Kai kas iš mūsų atsimeiname, kad Antrojo pasaulinio karo pabaigoje didžioji išeivijos dauguma tikėjosi greito Lietuvos išlaisvinimo. Mūsų pagrindžio patrijotinė spauda ragino iš Lietuvos bėgant net žeminio palto nesiimti. Šiam optimizmui turėjome logišką pagrindą, nes tuomet buvo nepaprastai didelė Vakarų valstybių karinė persvara prieš Sovietus.

Iš kitos pusės, mes nesupratome, koks didelis buvo sąjungininkų naivumas santykiuose su Sovietais. Jie tuomet visiškai nesuprato tikrųjų Sovietų kėslų, manydami, kad gražumu įtikins juos įvesti demokratine santvarką ne tik jų užgrobtuose kraštuose, bet taip pat ir pačioje Sovietų Sąjungoje.

Tuoju po karo Amerika turėjo atominių ginklų monopolį, bet jos politikos vairuotojai vis dėlto nenorėjo, ar nesugebėjo tos milžiniškos karinės persvaros išnaudoti Sovietų paskatiniui grįžti į prieškarines teritorijas ir Europoje praveisti laisvą tautinį apsisprendimą, kokioje santvarkoje jų užgrobti kraštai norėtų gyventi. Tai buvo Vakarų valstybių (daugiausia JAV) nedovanotina klaida, padariusi didžiausią skriaudą Lietuvai ir kitoms Sovietų pavergtoms tautoms.

Antroji klaida — vienašališkas Vakarų valstybių nusiginklavimas.

Trečioji — perdėtas Sovietų karinės galybės iškėlimas ir kalba apie jų persvarą atominių ginklų srityje, kuri veda prie to, kad atominio karo baimė labiausiai pasitarnauja Sovietų tikslams. Gi su karinės galybės augimu, stipriai išaugo Sovietų politinis apetitas, grąsinas ne tik jų kaimyniniams kraštams, bet dabar jau net ištisiems kontinentams, įskaitant Ameriką. Baimė jau buvo pasiekusi tokio laipsnio, kad Vakarų Europos politikie-

(Nukelta į 10 psl.)

Dr. Antano Butkaus kalba...

(Atkelta iš 9 psl.)

riai, drebėdami dėl savo karjeros, bijojo įsileisti Amerikos atominių ginklų net savo pačių apsaugai prieš grėsiantį pavojų iš Sovietų pusės.

Ar iš tiesų Sovietai tokie galingi?

Aleksandras Solženicynas tvirtina, kad Sovietams taip gerai sekasi savo hegemonija plėsti tik dėl to, kad Vakaruose vis atsiranda jiems palankių pavidalų, kurie už Sovietus tai padaro, o Vakarų pasaulis protesto ženklais veik piršto nepajudina.

Iš kitos pusės, Kremlius užmačią tyrinėtojai teigia, kad pati Sovietų Rusijos komunistinė sistema yra dideliame pavojuje subyrėti. Gi jų ideologija visai subankrutavo, nes ji nebepajėgia išpildyti svarbiausių įsipareigojimų — socioekonominiai aprūpinti savo piliečius.

Specialistai tvirtina, kad Sovietai nėra tokie galingi, nes jie pervertino savo karinę galybę. Kremlius valdovai per paskutinį ketvirtį šimtmečio veik visus komunistinius imperijos resursus ir protines pajėgas panaudojo pastatyti didžiausią ir galingiausią karinę galybę, kurią pasaulis yra bet kada matęs. Šios pastangos pakėlė Sovietus į pasaulinės galybės statusą, tačiau už tai jie turėjo sumokėti nepaprastai didelę kainą, nes to karinio, apsiginklavimo procese subyrėjo krašto ekonomija, atsirado didelis piliečių nepasitenkinimas Sovietų Sąjungoje ir jų Satelitų kraštuose. Sovietai pasidarė bejėgiai konkuruoti tarptautinėje ekonominėje rinkoje.

Statistiniai apskaičiavimai rodo, kad tas Sovietų investavimas sukurti karinę galybę neatnešė Kremliui tos pasaulinės įtakos, kurios Kremlius valdovai tikėjosi. Kaip prezidentas Reaganas teisingai pastebėjo, nuo 1981 metų joks kitas kraštas nepateko Sovietų dominacijos sferon. Priešingai, per paskutinį dešimtmetį keletas Sovietų klijentinių valstybių, jų tarpe Egiptas, Somalija ir Guinėja, apkaltino Sovietus ir išvarė jų techninius patarėjus.

Afganistane, kur Sovietai po Antro pasaulinio karo pavartojo stipriausią karinį spaudimą, jie nepajėgė numalšinti silpnai organizuotų ir dar silpniau apginkluotų Afganistano laisvės kovotojų, o dabar jau priversti ieškoti būdų iš ten pasitraukti.

Sovietų strategija duoti Trečiajam pasauliui ginklus taip pat nesiseka, ypač Afrikoje, nes pasta-

rieji, nuvertę savų kraštų diktatūrines valdžias, patys krypta į Vakarų valstybes, prašydami ekonomines pagalbos, kurios Sovietai nepajėgia jiems suteikti.

Nežiūrint didelių pastangų per eilę metų Sovietai nepajėgė išvystyti savo įtakos Artimuose Rytuose. Jų artimiausias sebras Sirija, 1982 metais buvo Izraelio žiauriai sumuštas, sunaikinant ten pačias moderniausias Sovietų pastatytas priešlėktuvinės apsaugas. Sovietų nesugebėjimas subversija, šantažu bei savo milžiniškos karinės pajėgos baime atsiekti pasaulinės hegemonijos iš vienos pusės, ir nepakeliamai sunki ekonominė našta jų merdėjančiam ūkiui iš kitos pusės, privertė juos sugrįžti prie atominių ginklų apribojimo su JAV-bėm, iš kurių jie 1983 metais buvo pasitraukę pažadėdami niekad nesugrįžti, kol JAV-bės neatitrauks "Pershing" tipo raketas iš Vakarų Europos. Nors tos raketos Europoje pastatytos, naujasis Kremlius valdovas Gorbačiovas turėjo sugrįžti prie derybų stalo. Tik šį kartą jis reikalauja, kad Amerika atsisakytų prez. Reagano strateginės apsigynimo sistemos, populiariai vadinamos žvaigždžių karu. Tikėkime, kad prez. Reaganas ir čia nenusileis ir kad dabartinis JAV Kongresas, kuris vėl pateko į demokratų daugumos rankas, nepagalės pakankamai lėšų JAV-bių karinėms pajėgom išlaikyti ir tą žvaigždžių karo sistemą ištobulinti. Prezidento Reagano atstatytas ir sustiprintas JAV apsiginklavimas iš vienos pusės ir Sovietų imperijos ūkinis bankrotas neleidžia jiems toliau konkuruoti nei karinėje nei socioekonominėje srityse, iš kitos, verčia Gorbačiovą vėl sėsti prie nusiginklavimo derybų stalo.

Ne tik Vakarai, bet jau ir Trečiasis pasaulis pradeda suprasti, kad Sovietai nebepajėgia jiems padėti. Gi Kremlius valdovams aišku, kad jų milžiniška karinė galybė yra vienintelė jų korta dėl kurios jie skaitomi "Pasauline galybe" ir dėl to dalis jų galvoja, kad tas beprotiškas apsiginklavimas jiems buvo vertas, nes atsiekti pasaulinės dominacijos tai buvo jų vienintelis kelias. Tačiau tas beprotiškas ginklavimasis privertė jų socioekonomiją į bankrotą. Jiems teko griebtis teroro priemonių komunistinei doktrinai išlaikyti. Gi ekonominis skurdas ir nedateklūs geriau padėjo sukontroliuoti piliečius, kurių pagrindinis rūpestis ir užsiėmimas, tai išstovėjimas ilgose eilėse, kad galėtų nusipirkti būtiniau-

sių prekių. Tiesa, šiandien Lietuvoje ir kitur turbūt ilgiausios eilės yra prie degtinės parduotuvių, mat Gorbačiovo įvestas "išsiplovimas" smarkiai sumažino vodkos pardavimą.

Naujasis Kremlius valdovas Gorbačiovas turi sunkų uždavinį: Iš vienos pusės jis priklauso nuo karinės vadovybės, nes jos prestižas ir galia labai išaugo paskutiniame dešimtmetyje su tuo, žinoma vis didėjančiais reikalavimais lėšų. Iš kitos pusės, socioekonominio bankroto prislėgta Sovietų ekonomija nepajėgia patenkinti savo piliečių vis didėjančių reikalavimų. Tiesa, sandėliai Kaune ir Vilniuje užversti prekėmis, ypač batais. Tačiau jų, dėl nepaprastai blogos kokybės, niekas nebenori pirkti, reikalaujama geresnių. Ilgai slėpta tikra Sovietų ekonominė padėtis, sufalsifikuota statistinių duomenų pagalba, pagaliau iškyla aikštėn. Tas procesas žymiai padidėjo su Gorbačiovo atėjimu į valdžią ir jis turėjo pažadėti padėti gerinti, gerai žinodamas, kad ginklų ir geresnės prekės Sovietų ekonomija dar ilgai negalės parūpinti.

Pernykštė Černobilio katastrofa sukrėtė Rytų Europą. Vien tos katastrofos padarinių išvalymas pareikalavus virš trijų trilijonų rublių sumos. Ši nepaprastai sunki ekonominė našta iš kitos pusės suteikė Gorbačiovui galimybę atviriau kalbėti apie katastrofinius nedakteklus ir iš savo piliečių reikalauti kantrybės laukiant socioekonominio pagerėjimo būtinųjų prekių gamyboje ir senai pažadėto komunistinio rojusio įgyvendinimo. Čia suminėti pavyzdžiai leidžia mums daryti sekančias prielaidas:

1. Nežmoniškas ginklavimasis ir jo priedangoje Sovietų imperijos išplėtimas atnešė jiems ekonominį bankrotą;
2. Nuolatiniai nedatekliai ir skurdas išplėtė gyventojų viltį sulaukti pažadėto "rojusio" ir jo atėjimu visuotinai nebetikima.
3. Sovietams tenka griebtis teroro priemonių, kad išlaikytų drausmę ir paklusnumą, o tai jau sukelia atvirą piliečių kovą už žmogaus teises.
4. Satelinės imperijos išlaikymas ir nuostolingas karas Afganistane privertė Gorbačiovą ieškoti būdų atitraukti kariuomenes ir keisti vidaus politiką įvedant taip vadinamą "glosnost", arba atvrumo taktiką.
5. Atsiradę Sovietų ūkiniai sunkumai ir imperijos brąškėjimas teikia vilčių satelitinėms valstybėms laisvėji-

mui ir su tuo atneša laisvės kibirkštėlę Lietuvai.

Kita vertus, Sovietų Imperija nėra ir tokia silpna, kad pati sugriūtų, nes ekonominio nedatekliaus, teroro baimės ir KGB spąsuose sukaustyti sovietų piliečiai vieni vargu ką galės padaryti, kad iš tos vergijos išsilaisvintų.

KGB letena, kaip žinome, jau ištiesta ir į išeivijos Pabaltiečių ir į kitų Europos tautų žmones. Kas skaudžiausia, kad čia jiems talkina Specialių investicijų įstaiga, arba OSI, kurią įsteigė JAV Kongresas ir kuriai skiria milijonines sumas. Šių faktų akivaizdoje apkarsta mums ir Valsybės Departamento Vasario 16-tosios proga skelbiami Lietuvos okupacijos nepripažinimo aktai, kai ta pačia ranka dedamas parašas, siunčiant mūsų nekaltus žmones Sovietų vergijon, ar net mirtin.

Pernykščių metų gale mus pasiekė gera žinia, kad pagaliau suskilusi Lietuvių Bendruomenė vėl susijungė. Nuoširdžiai tikiu, kad atstatyta tarpusavio bendruomeninė veikla ir pagaliau atsikratyta Amerikos teisėme byla, ilgus metus kursčiusi nesugyvenimo aistras

ir čiulpusi sunkiai surinktą aukos skatiką, turės pozityviai prisidėti prie bendrų tikslų siekimo ir jų įgyvendinimo Amerikos lietuvių veikloje. Kad šio susitarimo dvasią apvainikuotų konkretūs darbai, turės būti abipusis tam susitarimui pritarimas.

New Yorko lietuvių kolonija nuo seno reiškiasi gražia pozityvia veikla ir pasigerėtinu tarpusavio sugyvenimu, tad aš visai neabejoju, kad šiam Bendruomenės susivienijimui nuoširdžiai pritarisite ir darysite viską, kad suvienytom pajėgom visi bendrai dirbtume mūsų tautinio solidarumo pilnesniam įgyvendinimui ir iš jo išplaukiančių pareigų išpildymui.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti Lietuvos 600 m. Krikščionybės Jubilėju Romoje 1987 m. birželio 24 d. iki 11:00 val.

PROGRAMA:

Popiežiaus Jono Paulio II audiencija su lietuviais. • Šv. Tėvo sekmadieninės mišios ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacija. • Mišios Šv. Jono Laterno bazilikoje. • Mišios 12 apaštalių bazilikoje. • Lietuvių chorų pasirodymas. • Lietuvių akademija. • Bufetas Sant'Angelo pilyje.

KAINA: (iš Čikagos 1 asmeniui)

Hilton	\$1530.00
Sheraton/Boston	\$1375.00
Polo	\$1310.00
Michelangelo/Grand	\$1255.00
Nordland	\$1090.00

Skrendant iš Los Angeles — pridėti \$150.00 prie kainos. Skrendant iš Bostono, New Yorko ir Toronto — nuimti \$50.00 nuo kainos.

Šios kainos neįskaito \$13.00 aerouosto mokestį. Kainos gali keistis pagal dolerio vertę.

Į šią kainą įeina:

Lėktuvo bilietas • 7 naktys viešbutyje (nakvojant dviese kambarėje) • (Continental) pusryčiai kasdieną • „Hospitality Desk“ • Lagaminų nešiojimas • Visas susisiekimo išlaidas pagal planą • Bilietas dėl bufeto Sant'Angelo pilyje.

Dėl informacijos skambinkite **Reginal Krutulytei (312) 436-5566 arba „toll-free“ 1-800-331-3903**, arba tiesiai agentui, kuris yra Jums arčiausias:

Romas Kezys
c/o Vytis International
2129 Knapp St.
Brooklyn, NY 11229
(718) 769-3300

Alex Lauraitis
c/o American Travel Service
9727 S. Western Ave.
Chicago, IL 60643
(312) 238-9787

Danguole Majauskas
c/o Comtraage, Inc.
9265 Overdale Lane
Brighton, MI 48116
(313) 229-6024

Audrone — Jūrate
c/o Audra Travel Corp.
1573 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A4
CANADA
(416) 532-8772

Mrs. Zalatoris
c/o Travel Advisors, Inc.
1515 N. Harlem Ave.
Suite 110
Oak Park, IL 60302
(312) 524-2244

Romas Kezys siūlo vienos savaitės ekskursiją per Vokietiją ir Šveicariją.

Alex Lauraitis siūlo dviejų savaitių ekskursijas į Vokietiją ir Šveicariją, į Austriją, Budapeštą ir Jugoslaviją, ir vienos savaitės ekskursiją Italijoje.

Dviejų sukakčių minėjimas

Antanas Juodvalkis

Kun. Broniaus Krištanavičiaus, SJ, mirties 10 metų ir jo vardo fondo 5 metų veiklos sukakčių minėjimas įvyko 1987 m. vasario 1 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Pradėtas pamaldomis tėvų jėzuitų koplyčioje ir tęstas Jaunimo centro apatinėje salėje. Mišias atnašavo ir pamokslą, iškeliantį tėvo Broniaus Krištanavičiaus, SJ, darbą bei pasiaukojimą, kūriant Chicago lietuviams religinį ir kultūrinį centrą, pasakė kun. Vaclovas Gutauskas, SJ, daugiausiai pasiaukojęs statybai, rinkdamas aukas ir ieškodamas mecenatų.

Po pamaldų, susirinkome į J. c. apatinę salę išklauti akademinę programos dalį. Minėjimą pradėjo Br. Krištanavičiaus fondo tarybos pirm. Robertas Vitas, padėkojęs dalyviams už atvykimą ir pakvietęs programai vesti Valeriją Sparkytę. Sugiedojus Lietuvos himną ir sukalbėjus in-

kaciją, kun. V. Gutauskas aptarė tėvo Br. Krištanavičiaus gyvenimą ir įnašą į Jaunimo centro steigimą bei lietuvių jaunimo auklėjimą. Tėvas Br. Krištanavičius karo pabaigoje, gyvendamas Italijoje, buvo popiežiaus misijos direktorium, turėjo didelę patirtį šalpos darbuose ir sugriautų vienuolynų bei našlaitynų atstatyme, nors nedideliai ir ten buvo labai dideli. Atvykęs į Chicago ir paskirtas pradedančių kurtis tėvų jėzuitų provincijolu, tuojau susirūpino religinio ir kultūrinio centro steigimu Chicago lietuviams.

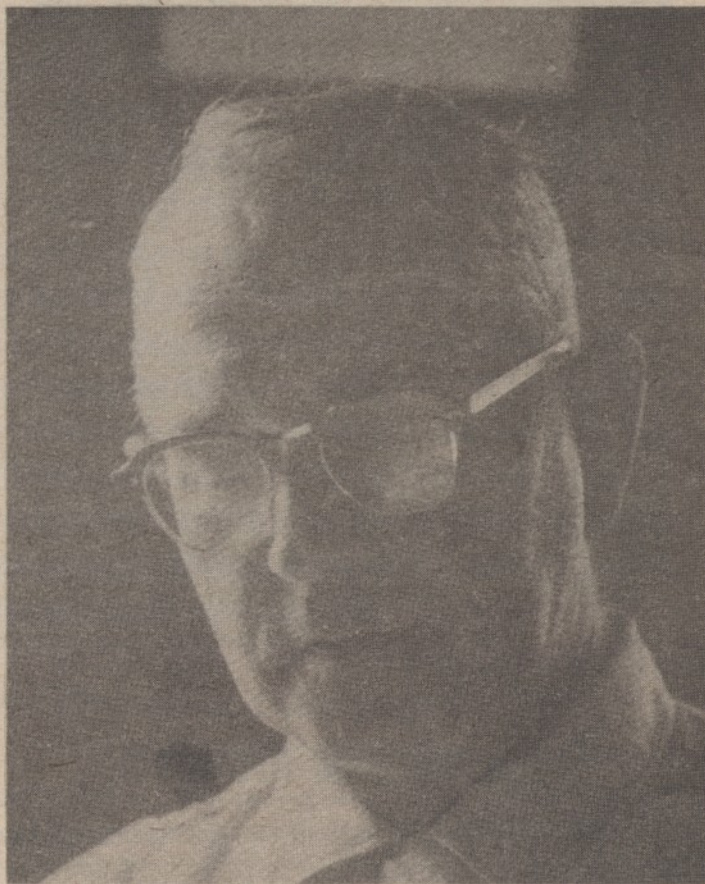
Dirbant visiems jėzuitams ir kitiems talkininkams buvo surastas apleistas žemės plotas dabartinėje vietovėje, puskelyje tarp Marquette ir Brighton Parkų, apgyventų lietuvių. Lietuviai architektai sudarė planus ir lietuviai kontraktoriai pradėjo statybą. Pamatai prakasti 1956 m.

ir po metų lituanistinės mokyklos rado prieglaudą. Tai, gi, šiais metais Chicago Jaunimo centras švenčia 30 metų veiklos sukaktį.

Tėvai jėzuitai, užsimoję pastatyti Chicago lietuviams religinį ir kultūrinį centrą, rado pritarimą lietuviškoje visuomenėje, bet parapijų klebonai pažūrėjo kitaip ir, nors iš principo pritardami, kai kurie neleido ruošti rinkliavų ir net lankyti parapijiečius, renkant aukas. Tėvai jėzuitai, kaip ir naujieji ateiviai, buvo naujakūriai ir neturėjo santaupų ir nuolatinių pajamų. Tėvas Br. Krištanavičius pervargo, sveikata sukriko, tada atėjo kun. V. Gutauskas, SJ, ir perėmė kai kuriuos darbus, palengvindamas tėvo Br. Krištanavičiaus įsipareigojimų našta. Tik dideliu užsispyrimu ir nepalaužiama valia, viską aukojant Kristui, buvo nugalėtos, atrodžiusios neįveikiamomis, kliūtys ir lietuvių kultūros bei švietimo židinyje išaugo ir jau 30 metų tarnauja lietuviams. Tėvai jėzuitai ypatingą dėmesį skyrė ir tebeskiria lietuvių jaunimui, sudarydami sąlygas jų organizacijoms naudotis sukurta pastoge.

Suprantama, tai ne vieno asmens darbas, bet visų tėvų jėzuitų pastangų vaisius, remiant lietuvių visuomenei, ypač ankstyvesniems ateiviams. Senoji išeivija jau buvo įpratusi aukoti, nes jų aukomis buvo pastatytos bažnyčios, mokyklos, vienuolynai, parapijų pastatai, o naujieji ateiviai stebėjosi jų dosnumu, bet savųjų piniginių neskubėjo atverti.

Minint tėvo Br. Krištanavičiaus dešimties metų mirties sukaktį, prelegentas kun. V. Gutauskas, SJ, išskėlė jo pasišventimą ir pasiaukojimą statant šį Jaunimo centrą, nežiūrint net savo sveikatos, kad tik lietuvių jaunimas turėtų priegarbą ir pastogę. Tėvas kun. V. Gutauskas buvo vienas

Tėv. Br. Krištanavičius, S.J., Jaunimo Centro statytojas.
L. foto archyvo nuotr.

artimiausių tėvo Br. Krištanavičiaus bendradarbių ir neatlaidus aukų rinkėjas pradėtoms statyboms finansuoti. Jis aplankė beveik kiekvieną Chicago ir jo apylinkėse gyvenantį lietuvių, o taip pat ir rytinį pakraštį ir daugiausia surinko aukų.

Apie tėvo Br. Krištanavičiaus fondą kalbėjo tarybos pirm. Robertas Vitas. Jis ryškino fondo reikšmę, ugdant lietuvių kultūrą ir išsaugojant jos lobius ateities kartoms. Fondas įsteigtas 1982. II. 10 d. kun. Vaclovo Gutausko, SJ, iniciatyva. Pagrindinė fundatorė buvo Natalija Danilevičienė, ilgametė tėvų jėzuitų geradarė.

Siekiama sudaryti milijoninį kapitalą, kad jo pajamų užtektų išlaikyti turimas institucijas.

Pažiūrėkime ką sako pats fondo pirm. Robertas Vitas: "...žiūrint į pačio Krištanavičiaus asmenybę, mes žiūrime į praeities laimėjimus, kurie mums tebeduoda dabarties gėrybes. O žiūrint į Krištanavičiaus vardo fondą, mes žiūrime į ateitį. Prieš 5 metus, Krištanavičiaus fondas buvo įsteigtas su tikslu padėti išlaikyti Lituanistikos tyrimo

ir studijų centrą. Studijų centro užmojis yra išsaugoti mūsų tautos kultūros vertybes ateities kartoms. Jau 5 metai kaip Pasaulio lietuvių archyvas, Pedagoginis lituanistikos institutas, Lietuvių istorijos draugija ir Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvas dirba kartu tame Studijų centre, o pažanga stebėtina.

Graži pradžia, bet Studijų centro darbai ir projektei reikalingi daug moralinės ir materialinės paramos iš lietuvių visuomenės. O mes negalime tikėtis pagalbos iš kitataučių. Jei lietuvių išlaikymo darbai tęsis sunkiose ir besikeičiančiose sąlygose, jų administravimas bei finansavimas turi pasilikti mūsų pačių lietuvių rankose, nes tikrai mes patys galime spręsti tautos ateitį laisvame pasaulyje.

...Daug kas priekaištauja fondams, teigdami, kad pinigai reikalingi dabar, o ne nenumatoma ateitį. Bet pažvelkime trumpai į Lietuvių Fondą. Prieš 25 metus, kai kas atmetė dr. Antano Razmos siūlymą steigti milijoninį fondą, o šiandieną tas fondas stato ketvirtą milijoną ir be jo paramos būtų sunku mums išlaikyti lietuvių veiklą.

Matome, kad fondų paskirtis yra praktiška, įmanoma ir vertinga. Tad, šiandieną skelbiu Krištanavičiaus fondo dešimtmečio vaju, būtent, už 10 metų, t. y. 1997 metais, turėti pagrindinio kapitalo vieną milijoną dolerių. Susipratusių lietuvių dėka mes tą tikslą galėsime atsiekti ir galėsime tęsti lietuvių išlaikymo darbus.

Baigiant, dėkoju mūsų fundatoriams, nariams, tėvams jėzuitams, spaudai ir plačiajai visuomenei už paramą Krištanavičiaus fondui ir tikiuosi, kad bendrai (Nukelta į 12 psl.)

Tėv. Krištanavičiaus fondo vadovai: tarybos vicepirm. Č. Grincevičius, tarybos ir valdybos pirm. Robertas Vitas ir fondo steigėjas kun. V. Gutauskas, S.J. R. Burneikių nuotr.

INTERNATIONAL

RŪTA PAUPERIENĖ, Įstaigos vedėja

1987 METŲ KELIONES Į LIETUVĄ

NR. 8701	Gegužės 8 - gegužės 23 d.	
	Iš New York'o	\$1,895.00
	Iš Chicago's	\$1,995.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Stockholm'e.	
NR. 8702	Liepos 3 - liepos 18 d.	
	Iš New York'o	\$1,965.00
	Iš Chicago's	\$2,065.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Copenhagoje.	
NR. 8705	Rugpjūčio 14 - rugpjūčio 30 d.	
	Iš New York'o	\$1,995.00
	Iš Chicago's	\$2,095.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 4 naktys Stockholm'e.	
NR. 8706	Rugsėjo 18 - spalio 3 d.	
	Iš New York'o	\$1,795.00
	Iš Chicago's	\$1,895.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Copenhagoje.	

KITOS KELIONĖS

NR. 8703	Liepos 11 - 24 d. — LATVIJA	
	Iš New York'o	\$1,695.00
	Maršrutas: 2 naktys Helsinkis, 10 naktų Riga.	
NR. 8704	Rugpjūčio 1 - 16 d. MENO IŠVYKA	
	Iš New York'o	\$2,165.00
	Maršrutas: 5 naktys Maskva, 4 naktys Leningradas, 1 naktis Stockholm'as, 2 naktys Helsinkis, 2 naktys Silja Line laive.	
NR. 8707	Lapkričio 6 - lapkričio 22 d. OPEROS IŠVYKA	
	Iš New York'o	\$1,950.00
	Maršrutas: Stockholm'as 2 naktys, Maskva 3 naktys, Leningradas 3 naktys, Budapešt'as 3 naktys, Copenhaga 3 naktys. Viso 10 operos ir baletų spektaklių.	

Kaina (nakvojant dviese kambaryje) įskaito visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą Lietuvoje, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Pateikiant tolimesnių kelionės detalių prašome kreiptis, prisiimsime brošiūras.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius. Kainos:

VOLGA GAZ 24-10	— 5,600 rb.
VAZ 2108	5,365 rb.
VAZ 2107	4,470 rb.
VAZ 2106	4,130 rb.
VAZ 21003	3,900 rb.
VAZ 21013	3,360 rb.

Padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams.

G. T. INTERNATIONAL, INC. P. O. BOX 29163 CHICAGO, ILL. 60629
Telefonai: (312) 471-1700 arba (312) 471-1702

Chicagos Jaunimo centro vadovai: valdybos pirm. Salomėja Endrijonienė ir tarybos pirm. dr. Jonas Račkauskas.

R. Burneikio nuotr.

Dviejų sukakčių minėjimas...

(Atkelta iš 11 psl.)

dirbant mūsų ateitis gali būti šviesi ir laiminga", baigė savo žodį pirm. R. Vitas.

Po to, pirm. R. Vitas, iš gautų fondo pajamų įteikė paramą šioms institucijoms: Lituanistikos tyrimų ir studijų centrui 7,200 dol. (priėmė dr. J. Račkauskas), tėvams jėzuitams 2,000 dol. (auto išlaikymui, renkant aukas, kun. V. Gutauskas, SJ), Jaunimo cen-

trui 600 dol. (telefono naujos sistemos įvedimui — pirm. S. Endrijauskienė) ir Laisvės paminklo atnaujinimo komitetui 250 dol.

Pagerbti Br. Krištanavičiaus fondo geradariai ir aukotojai. Tarybos vicepirm. Č. Grincevičius pirmąją premiją įteikė dr. Petrui Kisieliui. Dr. P. Kisieliui pareiškė padėką fondo vadovybei, išryškino kun. V. Gutausko, SJ, įnašą kūriant Jaunimo centrą

ir tėvo Br. Krištanavičiaus fondą. Tolimesnėje vizijoje matė Jaunimo centro reikšmę dar ilgus metus tarnaujant lietuvių kultūrai ir jos išlaikymui.

Be to, padėkos atžymėjimais buvo pagerbti šie aukotojai-geradariai: E. Gaškienė, V. ir S. Janulaičiai, A. ir K. Poskočimai, V. Sinkus, S. Tarasevičienė ir J. ir A. Vasiukevičiai.

Meninę programos dalį atliko Vyčių choras, vadovaujamas muziko Fausto Strolios, įsijungus ir solistui Algirdui Braziui. Prie pianino — Mockus.

Po minėjimo, visi dalyviai rengėjų buvo pavašinti užkandžiais ir kava.

Užsklandai

Tėvai jėzuitai, pastatę Chicagos lietuviams švietimo ir kultūros centrą, pradeda pavargti ir jį administruoti prieš keletą metų perleido pasauliečių sudarytai institucijai. Jaunimo centro tarybos pakviesta valdyba rūpinasi jo išlaikymu ir priežiūra. Jaunimo centras nepajėgia išsilaikyti iš gaunamų pajamų ir pusę jų turi ateiti iš kitų šaltinių. Dengti susidarantiems nuostoliams ruošiami įvairūs renginiai, vakarienės ir renkamos aukos. Jaunimo centro 1986 metų išlaidos siekė 112,000 dol., atseit, daugiau 9,000 dol. į mėnesį. Jaunimo centro valdybai, vadovaujamai Salomėjos Endrijonienės, nelengva suvesti galus su galais.

Renkant aukas, kartais pasitaiko ir nesklandumų. Jaunimo centro valdyba renka šio meto centro išlaikymui, o fondo vadovybė — didinti Krištanavičiaus fondo kapitalą. Ir vieni ir kiti sakosi renką Jaunimo centrui, o aukotojas davęs vienam, mano parėmęs Jaunimo centrą ir stebisi, kad vėl prašo tam pačiam tikslui. Taigi, aukotojai turi žinoti, kad aukos renkamos nors ir Jaunimo centro vardu, bet dviem skirtingiems tikslams: Jaunimo centro išlaikymui daliai ir tėvo Krištanavičiaus fondo kapitalo didinimui. Abu tikslai geri ir remtini, tik rinkėjai turėtų tiksliau išaiškinti, kad aukotojas žinotų kurį reikalą parėmė.

Parama ir talka vienam ar kitam lietuviškam tikslui, vis dar ateina tik iš vyresnio amžiaus lietuvių, o jaunesni lietuviai vis dar nenori savo piniginių praversti ar ranką pridėti. Yra ir tokių atvejų, kai jaunųjų šeimos, dažnai lankydamos Jaunimo centrą su savo atžalynu, paprašytos aukos, atsisako duoti, motyvuodamos, kad jų kartos lietuviai neaukoja ir jie pirmieji nenori sulaužyti šį nusistatymą. Ką į tai pasakyti?!

Bevertant Jaunimo cent-

Romuvą Kanadoje reikia išlaikyti

Kai prieš 25-rius metus ryžtingų vadovų pastangomis, nuolatine tėvų ir rėmėjų talka bei platesnės visuomenės pritarimu buvo steigama skautų ir skaučių stovyklavietė Romuva, nebuvo tada dar įmanoma spėlioti, kaip ilgai toji stovyklavietė laikysis. Niekas tokio klausimo nė nekėlė, nes Romuva atrodė esanti integralinė ne tik visos lietuviškos skautybės, bet ir lietuvybės dalis. Todėl jos likimas glaudžiai surištas su visų lietuvių išeivijoje išlikimu.

Siandien betgi atsiranda svarstymų apie likvidavimą Romuvos, paverčiant ją pinigais, kurių nuošimčiai garantuotų Kanados lietuviams skautams ir skautėms kasmetinį stovyklavimą pasirinktinose vietose.

ro 25 metų suaktyvinį vertingą leidinį, randame įdomų skyrių — Iš T. V. Gutausko laiško (16 psl.). Iš jo pranešimų T. B. Krištanavičiui ir T. B. Markaičiui, galima susidaryti vaizdą, kaip sunkiai buvo telkiamos aukos jėzuitų namų ir Jaunimo centro statybai. Kai kurių parapijų klebonai, nors ir būdami lietuviai, neleido lankyti parapijiečių ir prašyti aukų.

CHICAGOS RENGINIŲ KALENDORIUS

Vasario 22 d. 3 val. p. p. Liet. Taut. Namuose, Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio valdyba ruošia Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 69-rių metų ir Korporacijos garbės nario dr. Jono Basanavičiaus mirties 60 metų sukakčių minėjimą. Programoje paskaita, meninė dalis ir filmas iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo. Korp! valdyba visus lietuvius kviečia dalyvauti.

Vasario 22 d. 3 val. p. p. Jaunimo centre, Montessori vaikų nameliai ruošia madų parodą.

Vasario 22 d. Jaunimo centro apat. salėje, Chicago skautininkių draugovė, ruošia v. s. Onos Zailskienės 5 metų mirties paminėjimą-susikaupimą.

Vasario 22 d. 12 val. LB Soc. reikalų tarybos raštinėje (šalia Seklyčios, 2711 W. 71 St.), LB Marquette Parko apyl. valdyba šaukia susirinkimą ir minėjimą. Paskaita ir meninė dalis. Dalyvaukime.

Vasario 28 d. Jaunimo centre, jaunimo organizacijos ruošia užgavėnių karnavalą — Mardi Gras. Kaukių paradas, Antro kaimo aktoriai, gros du orkestrai, premijos. Nereikia važiuoti į New Orleans, bet tik į Jaunimo centrą ir išgyvensite karnavalo nuotaikas.

Šitas komercinis galvojimas pirmuoju išpūdžiu gali pasirodyti kaip naujas ir įdomus projektas. Štai - be rūpesčio, be vargo pasieksime tą patį tikslą, jei dar ne patrauklesniu būdu, kasmet stovyklautojus dominant naujomis vietovėmis.

Tačiau giliau pagalvojus apie lietuviškosios skautybės tikslus ir poreikius, persitvarkymai tokiu komerciniu pagrindu bendrajai veiklai būtų žalingi. Pirmiausia atskirų vietovių vienetai prarastų jungtį, kuri yra labai svarbi, ypač dabar, kai vienetai mažėja. Antra - savas lietuviškas žemės kampelis su pašventintais kryžiais yra tapęs per 25-rius metus farsu kokia mažytė Lietuva, kurios praradimas būtų skaudus pergyvenimas. Trečia - kasmet kur nors kitur dairantis stovyklavimo, vadovams-vadovėms atsirastų sunkūs papildomi darbai, kurių jie ir taip jau gana turi. Pagaliau jiems visiems ir susitarti nebūtų lengva, kurioje vietovėje stovyklauti. Natūralu būtų, jei kiekvienas-na norėtų patogumo dėlei arčiau savęs. Taipgi nei laiko, nei vietos pasirinkimas nebepriklausytų nuo stovyklos organizatorių. Ir dėl viso to yra pakankamai duomenų manyti, kad tėvai savo vaikus gausiau pradėtų siųsti į pastovesnes, kad ir ne skautų stovyklavietes, kurios pažįstamos įrengimais, programom ir administracija.

Galimas dalykas, kad komercinio galvėjimo šalininkai tiki, jog už pinigus galima visko gauti. Vis dėlto, ne viskas nuo to galingo dolerio priklauso. Ideologinėse organizacijose dirbant reikia ir kitokio supratimo.

Be to, Romuvos likvidavimo šalininkai turbūt ne visi žino, kokiais ryšiais legalizuota Ontario provincijoje vadinama 'Romuva Inc.' yra jau nuo pat pradžių susirūšusi su Lietuvių Skautų Sąjunga, be kurios sutikimo stovyklavietės likvidavimas būtų neteisėtas veiksmas prieš LSS ir kaip toks turėtų būti sprendžiamas atitinkamose Sąjungos institucijose. Niekas šiandien netiki, kad kada nors tektų prieiti iki tokių nesmagumų.

Iš tikrųjų reikalas sukasi apie pavargimą ir lengvu būdu atsikratymą nuolatinio rūpesčio. Nedėkingu sutapimu pasitaikė, kad stovyklavietės priežiūros darbuotojai pavargę, nusivylę, atsiakratyti rūpesčio norintys. Iš to išeitis vienintelė ir paprasta - priežiūrą ir visą kitą perleisti kitiems, pirmiausia pagalvojant apie jaunesnius, kuriems Romuva bus ilgiau reikalinga, negu dabartiniams priežiūrėtojams. Yra pamainos klausimas, ne likvidavimo. Pavargusiems - ačių, o jaunesnieji - pirmyn! C.S.

IEŠKOTE PROGOS TAPTI PRIPAŽINTU KOMERSANTU — SIŪLOME —

AUDRA TRAVEL CORPORATION

PARDUODA SAVO SKYRIŲ — FRANCHISE — RINKTINIAM PIRKĖJUI.

ATC — tai kompiuterizuota kelionių įstaiga, IATA, ATAC narys, veikiantis nuo 1979 metų, kiekvienais metais pasiūlantis keleiviams naujas galimybes, naujus maršrutus, naujas idėjas (pvz., 10 dienų apsilankymą Lietuvoje, įjungiant Kauną, Trakus, Klaipėdą, Rumšiškės, Druskininkus, Panevėžį).

ATC — plečia savo keliones į kitas pasaulio šalis: Šiaurės ir Pietų Ameriką, Vakarų Europą, Australiją, Karibų salas, ir suteikia galimybę pradėti savo biznį pagal ATC išdirbtą ir patikrintą biznio formulę.

1. SIŪLOMAS PRODUKTAS — KELIONĖS
 - a) teisė parduoti keliones į visą platų pasaulį,
 - b) specializuotos kelionės į Lietuvą,
 - c) specializuoti kelialapiai į gydyklas, sanatorijas, kurortus,
 - d) komercinės kelionės į Rytų Europą bei TSRS.
2. PAGALBINIAI PATARNAVIMAI — finansinė parama, dovanos, iškvietai, vertimai, pagal ATC planą.
3. ATC PASIRŪPINA —
 - a) kelionių planų paruošimu ir patvirtinimu,
 - b) finansinių paramų sutvarkymu bei dovanų apipirkimu,
 - c) buhalterija ir skyriaus administracija,
 - d) personalo apmokymu, paruošimu bei kasmetine kelionių apžvalga,
 - e) reklamine medžiaga.
4. MOKESČIAI IR PAJAMOS — aukštos pajaminės galimybės už žemą skyriaus mokesį.
5. GARANTUOJAME — nepasiteisinus pardavimo bei pajamų lūkesčiams, išperkame skyrių atgal.

MŪSŲ TIKSLAS — išplėsti kelionių galimybes ir padėti Jums atsidaryti bei išvystyti savo biznį.

Tad, jeigu norite išvengti laiko gaišinimo bei galvos skausmo kaip pradėti ir išvystyti sėkmingą biznį, — kreipkitės į

AUDRA TRAVEL CORPORATION

1576 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. (416) 532-8772 arba 537-3060

'TAUPA' JAU NUOSAVUOSE NAMUOSE

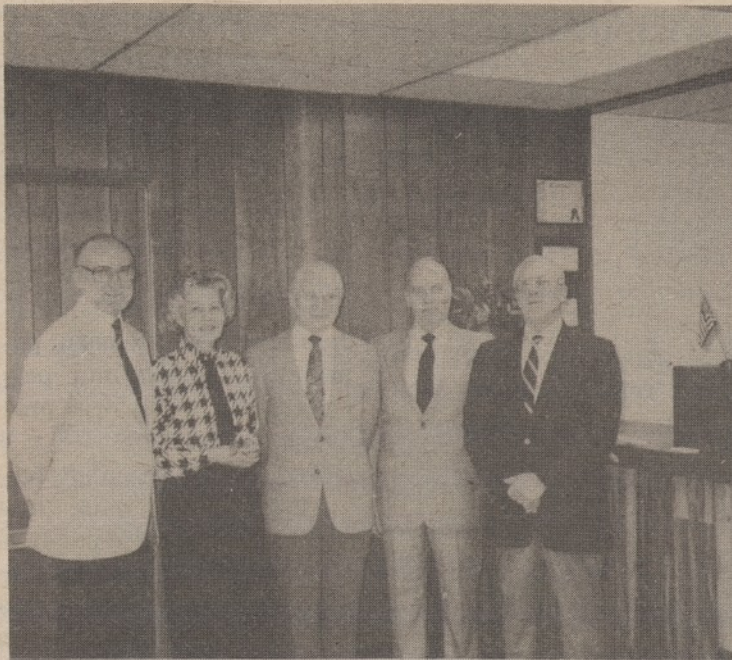
Aurelija Balašaitienė

Vasario 3 dienos rytą, dar prieš Taupos įstaigos atidarymą, aplankiau tą vienintelę Ohio valstijos grynai lietuvišką finansinę instituciją, kuri po dviejų metų ir septynerių mėnesių nuo įsteigimo dienos taip išaugo ir sustiprėjo, kad pajėgė išigyti nuosavus namus, nupirkus puikų pastatą už 132 tūkstančių dolerių. Pastato dalis yra išnuomota ir nuomos dėka po 11 metų pastatas liks visiškai be skolos "Taupos" nuosavybe.

Įėjus į jaukią, puikiai apšviestą, bankinėms operacijoms paruoštą patalpą, radau "Taupos" iniciatorių, direktorių ir steigėją Vytautą Staškų ir kitus direktorių tarybos narius dr.

Vytautą Maurutį, Daną Ramonienę, Balį Steponį ir Vinčą Urbaitį. Pasiruošusi klijentus aptarnauti Rimgailė Nasvytienė už kasos langelio tvarkė formularius. Interesantus prie rašomųjų stalų aptarnaus Vytautas Staškus ir Nijolė Rukšėnienė. Įstaiga turi modernią kompiuterį kurio pagalba per kelias minutes gali susisiekti su Clevelando centriniu kredito biuru, tuo pagreitinant savo nariams paskolų išdavimą.

Taupos prezidentas Vytautas Staškus painformavo: "Pagaliau esame savo namuose, sėkmingai užbaigus būtinus įrengimo ir remonto darbus. Direktoriai ir įvairūs specialistai sudarė lietuviškos tautos viene-

"Taupos" kooperatyvo direktoriai: Vincas Urbaitis, Dana Ramonienė, dr. Vytautas Maurutis, Balys Steponis ir Vytautas Staškus.

ta, visus darbus atlikdami 25 centus, o virš tos sumos — 50 centų. Bankuose šiuo metu perlaidos kainuoja DU DOLERIU. Bene vienas svarbiausių patarnavimų yra įvairaus pobūdžio paskolos. "Prieš ateinant į Taupą, būsimieji skolintojai turėtų pasiteirauti kitose finansinėse institucijose ir palyginti už paskolas imamo procento dydį, kad įsitikintų Taupos paskolos "taupumu", šypsdamas aiškino Vytautas Staškus. "Asmenines paskolas, t. y. paskolas be užstato, vien tik su parašo garantija, patikrinus kredito biure asmens pajėgumą mokėti, išduodame iki 5000 dolerių ir tą sutvarkome labai greitai. Lygiai neužtesiamame paskolų namams".

Pro langą matėsi gan erdvi automobiliams pastatyti aikštė, o ir pati Taupa yra patogioje vietoje, E. 185 gatvėje, šalia Lietuvių namų ir įvairių lietuvių profesionalų, netoli Dievo Motinos parapijos bažnyčios.

Lietuvių visuomenė savo indėliais įrodė pasitikėjimą "Taupa", tad įdomu buvo konkrečiai patirti apie privilegijas, kuriomis galės pasinaudoti kredito unijos nariai. Kai už telefono, dujų, vandens ar elektros sąskaitų apmokėjimą, bankai jau pakėlė mokestį iki 35 centų. "Taupoje" joks papildomas mokestis už tų sąskaitų mokėjimą nebus imamas. Tokia privilegija bankuose gali pasinaudoti tik pensijos amžiaus asmenys, parodydami savo "Aukštinio amžiaus" pažymėjimus. Pini-ginės perlaidos (money orders) iki 50 dolerių kainuos

25 centus, o virš tos sumos — 50 centų. Bankuose šiuo metu perlaidos kainuoja DU DOLERIU.

Teko patirti, kad namų pirkimui jau išskolinta virš 800 tūkstančių. Pakeitus pajamų mokesčių įstatymą, šiais metais bus labai populiarios namų vertės (home equity) paskolos, duodamos iki 80% namo įkainotos vertės, atskaičius turimą hipotekos skolą. Tai bus vienintelė paskola, už kurią mokamus procentus galima bus nurašyti, apskaičiuojant šių metų pajamų mokesčius.

Kitas svarbus patarnavimas pensininkams yra tiesioginis socialinio draudimo čekių pervedimas į Taupos sąskaitą. Patirtis rodo, kad nėra saugu ir patogiu tuos čekius gauti paštu. Laikiniai, kol Taupa neturi einamųjų sąskaitų (checking accounts), tokias sąskaitas turintieji asmenys galės pinigų išsiimti grynais ar perlaidų forma, už kurias nebus imamas mokestis.

Kitas svarbus patarnavimas pensininkams yra tiesioginis socialinio draudimo čekių pervedimas į Taupos sąskaitą. Patirtis rodo, kad nėra saugu ir patogiu tuos čekius gauti paštu. Laikiniai, kol Taupa neturi einamųjų sąskaitų (checking accounts), tokias sąskaitas turintieji asmenys galės pinigų išsiimti grynais ar perlaidų forma, už kurias nebus imamas mokestis.

Taip pat IRA pensijų planas yra gerai tvarkomas Taupoje. Kasmet leidžiama į IRA investuoti iki 2000 dolerių asmeniui (vyriui su nedarbančia žmona — 2250) ir Taupa tokias sąskaitas atidaro su 250 dolerių daliniais indėliais. Turintiems IRA sąskaitas kituose bankuose, baigiantis sąskaitos terminui, vertėtų pasiteirauti, koks bus mokamas palūkanų procentas, sąskaitą atnaujinus tame pačiame banke. Pervedimus (roll-overs) Taupa sutvarko labai greitai.

Susidaro įspūdis, kad Taupa yra puikiai organizuota ir finansiniai stovi labai gerai. Pagrindinis direktorių ir steigėjų rūpestis yra užtikrinti "Taupos" tęstinumą, todėl nori į direktorių tarybą, ją papildant dviem naujais nariais, įtraukti jaunus lietuvius. Šiuo tarpu atlyginimais pastoviams tarnautojams toli gražu negali lygintis su tą patį darbą dirbančiais kitose finansinėse institucijose. Tačiau ateityje numatoma palaipsniui pakelti atlyginimus, kad juos sulyginti su esama atlyginimų skale ir tuo pačiu užtikrinti tarnautojų išlaikymą ir jaunų profesionalų pasamdymą.

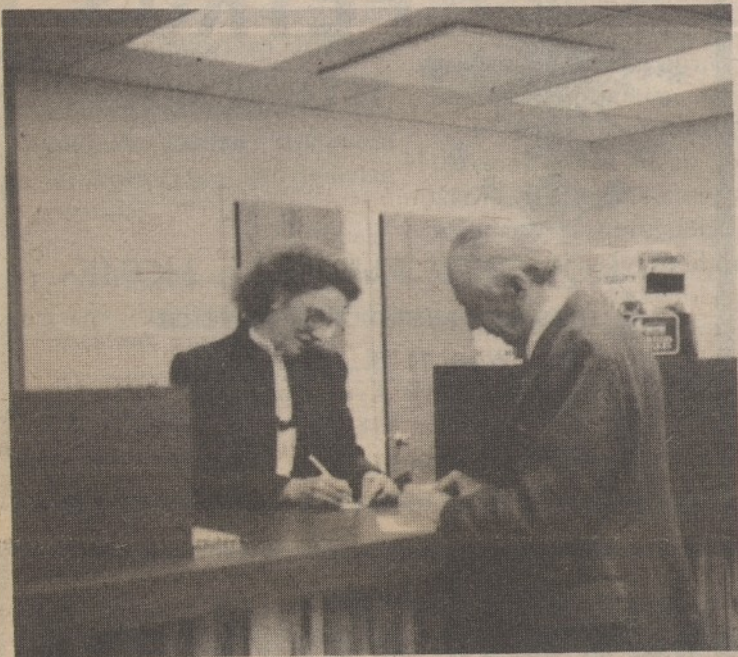
Šalia Rimgailės Nasvytienės, Nijolės Rukšėnienės ir Vytauto Staškaus, Dana Ramonienė taip pat dirba įstaigoje, tvarkydama paskolų reikalus.

Šalia kompiuterio kitose patalpose yra keletas įvairių raštinės mašinų, dokumentams susidėti spintų ir seifas. Netrukus virš pastato bus didelė iškaba su užrašu "Taupa", tačiau prie įėjimo bus įspėjimas, kad Taupoje yra aptarnaujami tik nariai, t. y. lietuviai.

Pirmasis į naujus namus Taipai persikėlus savo indėlį įnešęs Marcelinas Žitkus buvo visų direktorių pasveikintas. Netrukus, lygiai 10 valandą atsitarė durys ir per trumpą laiką buvo aptarnaujami dar keturi interesantai.

Taipai tenka palinkėti tolimesnės sėkmės.

Lake Shore & East Park Dr. 1 bedroom, appliances, air, garage, clean & quite. -195.00. Call: Berry 241-0080; after 6:00 p. m. call 486-3078.

Rimgailė Nasvytienė priima iš Marcelino Žitkaus įnašą naujoje įstaigoje.

Taupa

— Lithuanian Credit Union
— Lietuvių kredito kooperatyvas

ISIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE —

767 East 185th St.
Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito
kooperatyve Ohio valstijoje.

MOKAME AUKŠTESNES
PALŪKANAS UŽ:

TAUPYMO SĄSKAITAS
CERTIFIKATUS
IRA SĄSKAITĄ
PENSIJŲ ČEKIŲ
SĄSKAITĄ
(DIRECT DEPOSIT)

SKOLINAME GERES-
NĖMIS IŠSIMOKĖJIMO
SĄLYGOMIS:

ASMENINIAMS REI-
KALAMS. AUTOMOBILIŲ
PIRKIMUI. NAMŲ
PAGERINIMUI (HOME
EQUITY). NAMŲ
PIRKIMUI (MORGICIAI).

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Parduodame pinigines perlaidas (money orders), traveler's cheques, priimame telefono, elektros, šildymo ir vandens sąskaitas.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS
VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100,000.

DARBO VALANDOS:

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir
šeštadieniais nuo 10:00 val. r. iki 2:30 val. p. p.
Penktadieniais nuo 10:00 val. r. — 6:00 val. vak.

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 12:00 val. dienos
Dievo Motinos parapijos patalpose
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS

NAUJOSE RANKOSE

... "Ačiū, kad mane pakvietė. Man didelė garbė diriguoti chorą, kuris jau gyvuoja 47 metus. Dirbsiu su juo, kad išsipildytų Čiurlionio ansamblio svajonės", kiek susijaudinęs kalbėjo naujasis Čiurlionio Ansamblio vadovas ir dirigentas dr. Bronius Kazėnas po antros repeticijos, iš kurios ansambličiai išsiskirstė pakeltoje nuotaikoje, su šypsenomis ir viltimi, kad ansamblio testinimas yra užtikrintas, ne gailestingai mirčiai atėmus ir antrąjį dirigentą, ilgametį chormeisterį, muziką Rytą Babicką.

Pokalbio metu dabartinis pirmininkas Raimondas Butkus, oficialiai pristatydamas naująjį vadovą, pareiškė savo didelį pasitenkinimą ir džiaugsmą, kad "ansamblui yra tikra laimė gauti tokį muziką".

Dr. Kazėnas ilgesniame žodyje plačiau kalbėjo apie ansamblio numatytus išipareigojimus, paties choro įvertinimą, repertuaro sudarymą ir t.t. Dirigentas yra labai patenkintas esama balsų medžiaga, o, anot jo žodžių, bosų galėtų parodyti ir kiti didieji chorai. Ansamblis esąs drausmingas, entuziaztingas ir pareigingas. Palyginus su kitais choralais, jis skirtumo nemato. "Visi simfonijų chorai taip pat susidaro iš dainos mylėtojų, o dirigavimas yra toks pats. Mano, kaip dirigento, uždavinys yra iš kiekvieno choristo išgauti ką galima geriausio".

Jaunasis dirigentas pristatė savo tėvą Juliją Kazėną, ilgus metus vadovavusį Ramovėnų bei lituanistinės mokyklos chorui, puikaus balso savininką — solistą.

Dr. Br. Kazėnas, šiuo metu einantis Youngtown simfonijos choro dirigento ir metodistų choro vadovo pareigas, yra pastoviai apsigyvenęs tame mieste ir todėl savo tėvo asmenyje ran-

da prityrusį padėjėją chormeisterį. "Choras yra geras ir pajėgus dainuoti sunkius kūrinius", tvirtina naujasis dirigentas, žadėdamas atgaivinti seniai dainuotas, sudėtingas ir muzikiniai daug reikalaujančias dainas. Jis yra tvirtai pasiryžęs tęsti Čiurlionio ansamblio tradiciją lietuviškos tautinės dainos dvasioje. Repertuaras bus papildomas naujais kūrinių ir jiedu drauge su tėvu Juliumi Kazėnu jau pradėję aranžuoti naujus muzikinius kūrinius. Bus intensyviai ruošiamasi koncertams Washington, birželio 27-28 dienomis minint Lietuvos krikšto jubiliejų. Dr. Br. Kazėnas, studijavęs dainavimą ir vietiniuose muzikiniuose vienetuose pasirodęs kaip solistas, yra pakviestas dainuoti naujame Chicagos operos pastatyme.

Raimondas Butkus priminė, kad padarytas išipareigojimas dainuoti New Yorke gegužės mėnesį, dėl susidariusios padėties, sunaikiai susirgus Rytui Babickui, buvo atšauktas. Ansamblis kadaise turėjo ir tautinių šokių grupę, tačiau šiuo metu tai būtų sunku suorganizuoti, nors tautinių šokių įtraukimas būtų pageidautinas. Vladas Plečkaitis ir Raimundas Butkus labai pabrėžia naujų, jaunų ansamblio narių reikalingumą. Repetacijos vyks reguliariai kiekvieną sekmadienį pirmą valandą po pietų ir trečiadienio vakarais 8 valandą.

Ansamblis tikisi sulauksias naujų narių. Jauno, energingo, profesionalo dirigento išipareigojimas užtikrina ansamblio testinimą, tačiau tik papildymais naujos kartos balsais išlaikys jį gyvą.

Aurelija Balašaitienė

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Š. m. vasario 11 d. ryte staiga mirė

čiurlionietis

A. A.

ZENONAS GOBIS,

jo žmonai čiurlionietei KAZIMIERAI GO-

BIENEI, giminėms ir artimiesiems gilią

užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime.

L. T. M. Čiurlionio Ansamblis

IŠTVERMINGI
AUKOTOJAI

Vasario 16-tos gimnazijos rėmėjų būrelis Nr. 142 įsteigtas 1952 metų spalio 1 dieną. Būrelį suorganizavo A. A. Antanas Jonaitis ir jam vadovavo iki pat mirties 1971 m. gegužės 25 d. Jam mirus būrelio narių paraginta ir paskatinta perėmiau tęsti mano vyro pradėtąjį darbą.

Tuo laiku Clevelande buvo įsteigta 5 būreliai, kurie ilgainiui pradėjo pavargti ir užsidarė. Ypatingai tie būreliai, kurių vadovai iškelia amžinybėn. Pasiliko kurį laiką tik vienas 142 būrelis.

Šio būrelio nariai buvo nutarę kas mėnesį aukoti po vieną dolerį, t. y. 12 dolerių į metus. Tuo būdu būrelio vadovui buvo nelengva kas mėnesį ieškoti tų aukotojų. Būrelyje buvo 20 narių.

Kai perėmiau būrelį, tai susitariau su rėmėjais, kad rinksiu aukas vieną kartą į metus po 12 dolerių.

Būrelio nariai keitėsi: vieni pavargo beauekodami, kiti iškelia amžinybėn, bet aš tada ieškodavau naujų narių ir tas 20 narių skaičius tęsėsi kelis metus, kartais surinkdavau kelis dolerius daugiau, bet ne mažiau 240 dolerių į metus.

Būrelyje yra narių, kurie aukoja Vasario 16 gimnazi-

jai jau 35 metus. Tai patys ištvermingiausi rėmėjai. Yra ir tokių narių būrelyje, kurie tuoj pat po Kalėdų niekieno neraginti jau atsiunčia savo auką. Jie labai palengvina vadovo darbą.

Praėjusiais metais, kada gimnazijoje vyksta bendrabučio statyba aš pasiryžau daugiau surinkti aukų, nes pagalba jiems yra labai reikalinga. Nuoširdžių aukotojų dėka surinkau virš tūkstančio dolerių ir pasiunčiau gimnazijai. Nuoširdus ačiū visiems rėmėjams, kurių sąrašas yra sekantis:

1986 METŲ RĖMĖJAI

Akvilina ir Benediktas	
Karkliai	300.00
Justina Petkevičienė	100.00
Alkaitis Antanas	100.00
Juozaitis Antanas	50.00

Petras ir Onutė Žilinskai	40.00
Apanius Vincas	25.00
Barniškaitė Mega	25.00
D.L.K. Birutės d-ja	25.00
Bacevičius Vladas	22.00
Stempužis Juozas	20.00
Šenbergienė Apolonija	20.00
Čepulienė Romutė	20.00
Mikonis Juozas	20.00
Šatkas Česlovas	20.00
Pivoriūnas Juozas	20.00
Gudėnas Jonas	20.00
Kudukis Raimundas	20.00
Natkevičienė Gražina	20.00
Radzevičiūtė Stefanija	15.00
Stepas Edvardas	12.00
S. ir B. Garlauskai	12.00
Slabokienė Lina	12.00
Žitkus Marcelinas	12.00
Kašuba Romualdas	12.00
Nainienė Elena	12.00
Stasas Henrikas	12.00
Račilienė Jugasė	12.00
Bielinis Petras	10.00
Sagys Liudas	5.00
Kazėnas Julius	2.00

Izabelė Jonaitienė

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki

\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

NAUJAS TAUTYBIŲ REIKALAMS DIREKTORIUS

August B. Pust, slovenų kilmės imigrantas, menininkas, 1986 m. gavęs "Outstanding Service Award" iš Nationalities Service Center, paskirtas Clevelando miesto mero George V. Voinovich asistentu-direktoriu mi tautybių reikalams.

Gimęs Jugoslavijoje, 1957 m. atvyko studijuoti į JAV ir gavo leidimą nuolatiniam apsigyvenimui. Baigė Cooper School of Art, studijavo Case Western Reserve ir Cleveland State universitetuose ir nuo 1974 m. Clevelando miesto valdyboje iki šiam laikui ėjo įvairias pareigas.

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus narių, metinis susirinkimas kviečiamas š. m. vasario 20 d., penktadienį, 7 val. vak. Lietuvių Namuose, Čiurlionio Ansamblio patalpose. Darb otvarkėje: skyriaus valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, naujos skyriaus valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai.

Po susirinkimo, trumpai paminėsime Vasario 16-ją

ir kovojusius už Lietuvos laisvę.

Po minėjimo įvyks Dirvos rėmėjams dovanų traukimas.

Visi skyriaus nariai su savo draugais, maloniai kviečiami dalyvauti. Po minėjimo kuklios vaišės.

Skyriaus Valdyba

• Bronio Railos, žymaus mūsų publicisto, radijo prkalbų bei komentarų į Lietuvą trečiosios knygos "Tave mylėti tegalima iš tolo" sutiktuvės bus gegužės 17, sekmadienį, 4 val. p. p. Clevelando lietuvių namų salėje. Apie knygą kalbės prof. Tomas Venclova, Lietuvos žmogaus teisių komiteto steigėjas, atstovaujantis komitetą tarptautinėse organizacijose. Į sutiktuves atvyksta ir knygos autorius Bronys Raila.

PIRMAS KONCERTAS

Clevelande šiais metais pirmas koncertas mūsų malonumui ir labdaros tikslams — pagelbėti Vasario 16 d. gimnazijai. Išgirsime Europos menininkus: Vilią Mozoraitytę, Ramintą Lampšatyte-Kollar ir Mykolą Kollar. Bilietai gaunami Dievo Motinos parapi-

August B. Pust, Clevelando miesto mero George Voinovich asistentas-direktorius tautybių reikalams.

Tibor Gasparick nuotr.

joje po pamaldų, Patrijoje, Taupoje ir pas M. Aukštųjų, tel. 481-9928.

• Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 12 klasės mokinių lituanistinių mokslų varžybos įvyks vasario 22 d. 11:30 val. ryto Dievo Motinos parapijos mažoje salėje. Visuomenė kviečiama atsilankyti.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Help Wanted — for Cook 4 p. m. — 9 p. m. Wednesday, Thursday, Friday. Call: 861-3896.

Lake Shore E. 185 area. Modern, large, one bedroom apt. Appliances, air condition, quiet bldg. Parking. Garage available. No children or pets. Lease. \$275.00 telef.: 531-6787.

susirinkimas Dievo Motinos parapijos svetainėje.

• KOVO 8 D. Koncertas Dievo Motinos parapijos salėje. Vilią Mozoraitytę, Ramintą Lampšatyte, Michel Collars. Rengia Vasario 16 gimnazijai remti komitetas.

• KOVO 8 D. 11:45 val. Šv. Jurgio parapijos salėje Amerikos Lietuvių Tarybos metinis susirinkimas.

• KOVO 29 D. Skautų tradicinė Kaziuko mugė.

• BALANDŽIO 11-12 D. Korp! Giedros meno paroda. M. Gaižutienės keramika.

• BALANDŽIO 25 D. Renginy s Dainavos Globos Komiteto Clevelande.

• BALANDŽIO 26 D. Pirmoji komunija lietuviškai.

• GEGUŽĖS 2 D. Lituanistinės mokyklos vakaronė.

• GEGUŽĖS 9-10 D. Ateitininkų šeimos šventė.

• GEGUŽĖS 9 D. Motinos dienos minėjimas. Rengia Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla.

• GEGUŽĖS 17 D. Lietuvių namų salėje Bronio Railos knygos "Tave mylėti tegalima iš tolo" sutiktuvės. Apie knygą kalbės prof. Tomas Venclova.

• GEGUŽĖS 24 D. — Atnaujintos Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos šventovės šventinimas, dalyvaujant vysk. A. M. Pilla, vysk. P. Baltakiui, OFM ir vysk. V. Brizgiui.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

VINCO GELGOTO PLAUKŲ KIRPYKLA

- Vyrams ir vaikams plaukų nukirpimas \$4.00.
- Vyrams plaukų stilizavimas nuo \$10.00-\$15.00.

Kviečiami atsilankyti kai reikės kitą kartą plaukus nusikirpti.

Darbo valandos kasdien nuo 8:00-6:00 val. vakaro.

687 East 185 Street
Tel.: 481-2433

(7-8)

PILĖNŲ TUNTO SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS MALONIAI KVIEČIA VISUS Į TRADICINĮ

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ BALIŲ

1987 M. VASARIO 28 D., ŠEŠTADIENI, 7 VAL. VAK.,
Clevelando Lietuvių Namuose, 877 East 185 Street.

Programą atliks populiarius dainos vienetas "UŽDAINUOKIM".

Vakarienei jautienos kepsnys ir kitokie Užgavėnių valgiai su šampanu. Šokiams gros geras orkestras. Pelnas skiriamas skautų vasaros stovyklai. Įėjimas suaugusiems \$12.50, jaunimui \$7.00. Bilietus platina ir stalus rezervuoja s. M. Puškorienė. Tel. 486-8613.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• VASARIO 22 D. Lithuanian Village metinis akcininkų susirinkimas 12 val. Lietuvių Namuose.

• VASARIO 28 D., šeštadienį, Pilėnų tunto skautų tradicinis blynų balius.

• KOVO 1 D. Taupos kredito kooperatyvo narių metinis

Mielam draugui

A. A.

JONUI ŠILEIKAI

mirus, jo žmoną VALĘ ir visą šeimą nuoširdžiausia užjaučiame.

džiausia užjaučiame.

K. Martuvienė
ir Dalia M. Stein

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

DOC. VYTAUTAS SKUODIS LAISVAS

Docentas Vytautas Skuodis, disidentas, kuris Sovietų buvo nubaustas 5 metams kalėjimo ir 7 metams ištrėmimu, prieš porą dienų paleistas ir leista jam grįžti į Vilnių.

DAINOS KONKURSAS

Margutis, minint radijo laidos 55 metų veikimo sukaktį, skelbia konkursą solo dainai parašyti, panaudojant lietuvių poetų kūrinus.

Konkursui skiriamas dainas (skaičius nevaržomas), pasirašytas slapyvardžiu, siųsti iki 1987 m. rugpjūčio 15 dienos šiuo adresu: Margutis, 2615 West 71st St., Chicago, Ill. 60629. Prašoma drauge (uždarame vokė, viršuje užrašant slapyvardį) prisiųsti savo vardą, pavardę, adresą ir telefono numerį. Konkurso vertinimo komisiją sudaro: Petras

• DIRVOS Toronto rėmėjų būrelis š. m. vasario 28 d. dalyvaus Toronto Lietuvių Namų Užgavėnių karnavalo jaunimo popietėje, kur DIRVOS paviljone bus paroduami lietuviški audiniai ir skanėstai.

Rėmėjų būrelio valdyba prašo visuomenę paremti DIRVĄ aukomis, prenumeratoromis ir įsigyti gražius audinius bei pasivaikinti paviljone.

Armonas, Danutė Liaugminienė, Algis Šimkus. Pirmajai premijai skiriama \$400, antrajai \$300, trečiajai — \$200.

Premijų įteikimas ir premijuotų dainų atlikimas numatomas 1987 m. spalio 24 dieną, Margučio radijo 55 metų sukaktuvių pokylyje, Jaunimo centre, Chicagoje.

ALOYZO BARONO NOVELĖS KONKURSAS

Lietuvių rašytojų drau-

gijos valdyba sudarė Alojzo Barono novelės vertinimo komisiją iš Dailios Sruogaitės-Bylaitienės, Adolfo Markelio ir dr. Alfonsos Šešplaukio-Tyruolio. Novelės rankraščius siųsti pasirašius slapyvardžiu, į atskirą užlipintą voką įrašant vardą, pavardę ir adresą. Nereikalaujant, nelaimėję premijos rankraščiai nebus grąžinami. Rankraščius siųsti iki 1987 m. rugpjūčio 1 d. šiuo adresu: Adolfas Markelis, 1836 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650.

Premija už novelę — 500 dol. Jos mecenatas bus paskelbtas vėliau.

• Edmundas Buchas, Birutės ir Petro Bucho, ALT S-gos valdybos vicepirminko, sūnus baigė Northers Illinois universitetą bakalauro laipsniu žurnalistiką ir viešų santykių palaikymą. Atlikdamas karinę prievolę marinuose, redagavo "Marine Pre-Flight" laikraštėlį. Šiuo metu dirba Illinois respublikonų lygoje kaip viešų santykių palaikymo koordinatorius Chicagoje.

• Plk. Viktoras Sutkus, Vokietijoje, neseniai atsiuntęs auką 5000 dol., dabar atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 83 dol. Širdingai dėkojame už paramą.

• L. Puskepalaitienė, Dearborn, Mich., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

• Dr. Pranas ir dail. Ada Sutkai, Homewood, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

• Dr. Šarūnas Lazdinis, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

• G. T. International kelionių biuras praneša visiems savo klientams, kad nuo 1987 m. kovo mėn. 2 d. įstaigos raštinė perkeliama į naujas patalpas: 10401 Roberts Road, Palos Hills, Ill. 60465, telefonas: (312) 430-7272.

G. T. I. vedėjas Algis Griegas, raštinės vedėja Rūta Pauperienė ir visos biuro personalas nuoširdžiai dėkoja visiems klientams, prisidėjusiems prie agentūros klestėjimo ir išsiplėtimo. Esamos patalpos jau per ankštos visai veiklai aprėpti.

Artimu laiku per spaudą visi bus kviečiami apsilankyti ir pasisvečiuoti naujoje raštinėje.

Iki vasario 27 d. visais kelionių reikalais galite kreiptis į senąją raštinę: 6240 South Kedzie Avenue, Chicago, Ill. 60629; telef.: (312) 471-1700. Tikimės, kad ir toliau galėsime jums patarnauti.

PER AHLMARK KALBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖJE HARTFORDE

Švedijos politikas Per Ahlmark, neseniai pasakęs pagrindinę kalbą pabaltiečių manifestacijoje Vienoje, atvyksta iš Švedijos pasakyti pagrindinę kalbą Hartfordo Nepriklausomybės šventės minėjime anglų kalba vasario 22 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Roberts teatre, West Hartforde.

Per Ahlmark yra vienas neseniai surastų Lietuvos

draugų Europoje. Nežiūrint gan jauno amžiaus Per Ahlmark jau yra ėjęs įvairias pareigas švedijos vyriausybėje ir, apamai, gyvai reiškėsis švedijos politiniame gyvenime. Būdamas vos 21 metų amžiaus tapo švedijos liberalų partijos centro komiteto nariu. 1976 metais, liberalams laimėjus rinkimus, P. Ahlmark buvo paskirtas vicepremjėru ir darbo ministėriu. Visą laiką buvo labai aktyvus įvairiuose judėjimuose surištuose su žmonių ir tautų teisėmis. Apie Pabaltijo valstybių neteisėtą priespaudą pradėjo balsą kelti švedijoje ir Europos Parlamente štrasburge nuo 1960 m.

1985 metais jis buvo teisėju Kopenhagos tarptautiniame tribunole pasmerkusiamė Sov. Sąjungą už Pabaltijo aneksiją. Kartu su pabaltiečiais jis plaukė laivu Pabaltijo tautų pakraščiais. Jo nusistatymas Pabaltijo klausimais yra nesyruojantis. Priimdamas pakvietimą Per Ahlmark rašė: "Man yra garbė kalbėti Lietuvos Nepriklausomybės šventėje. Yra didelė gėda, kad tiek mažai vakaruose kalbama apie Pabaltijo tautų priespaudą".

Po minėjimo Conn. LB apygardos valdyba rengia p. Ahlmark pagerbimą Hiltono viešbutyje (5:30 v.).

Šiuo minėjimu su retu svečiu iš švedijos Hartforde yra didelis susidomėjimas. LB apygarda su p. Ahlmarku susirišo padedant VLIKo pirm. dr. K. Bobeliui.

J. P. N.

• LB Bostono apylinkės valdyba, per ižd. Kazį Bačanską, Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

• V. Paulionis, Chicago, Ill., atnaujindamas prenumeratą, Dirvai paremti pridėjo auką 18 dol. Ačiū.

• Adv. Marius ir adv. Jūratė Jason, Greenwich, Ct., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

• Martyno Jankaus šaulių kuopa Brocktone, Mass., per ižd. Antaną Šeduikį, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

• Privati pensininkų kelionė į Lietuvą: Varšuvoje 2 — Vilniuje 5 — Liubline 1 — Krokuvoje 2 — Varšuvoje 1. Išskrendame gegužės 23 d. Skambinti Romui tel. (312) 778-2023 arba Hub Travel, 8304 So. Kedzie Ave., Chicago, Illinois 60652, tel. (312) 471-5140.

(7-10)

P A D Ė K A

A. + A. VIKTORAS RAULINAITIS

Mūsų mylimas vyras, tėvelis ir senelis mirė 1986 m. gruodžio 22 d. Buvo palaidotas Forest Lawn kapinėse. Los Angeles, Kalifornija.

Dėkojame prel. V. Bartuškai už atlikimą laidojimo apeigų ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Nuoširdus ačiū chorui, solistams p. p. B. Vizgirdienei, A. Polikaičiui ir R. Dabšiui už gražų giedojimą bažnyčioje ir komp. B. Budriūnui už vargonų muziką.

Ačiū karsto nešėjams p. p. M. Gedgaudui, S. Kvečiui, M. Naujokaičiui, R. Nelsui, L. Reivydui ir A. Šekui.

Dėkojame organizacijų atstovams p. p. A. Balsienei, E. Balceriui, A. Markevičiui, M. Naujokaičiui ir dr. Z. Brinkiui už atsisveikinimo žodžius kapinėse.

Mūsų ypatinga padėka p. Angelei Nelsienei už gražų pravedimą atsisveikinimo kapinėse ir už labai jautrų velionio apibudinimą.

Širdingai dėkojame visiems, kurie aukėjo mišioms už velionio sielą, kurie išreiškė mums užuojautą žodžiu, raštu ir per spaudą ir kurie papuošė jo laidotuves gėlėmis. Ačiū visiems pagerbusiems Viktoro atminimą jo vardo aukomis Tautos Fondui.

Giliausią padėką reiškiamo visiems, kurie dalyvavo rožančiuje, mišiose ir palydėjo velionį į amžino poilsio vietą.

Liūdinti

ŽMONA IR DUKTĖ
RŪTA MULOKIENĖ
SU ŠEIMA

A. A. VERONIKA-VALERIJA BRAZIULEVIČIENĖ

mirė Clevelande, 1986 m. XII. 23 d.

Dukterys ir jų šeimos nuoširdžiai dėkoja visiems už jautrų dėmesį, gausias užuojautas netekimo realybės valandose, bei aukas šv. Mišioms, Lietuvių ir Skautybės Fondams.

Ilsėkis Amžinos Ramybės Pavėsyje Mama ir Močiute.

Laima Jarašūnienė
ir
Regina Nasvytienė

A. A.

JONUI VAIČAIČIUI

mirus, jo gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia.

A. G. Narušiai,
Australijoje,
K. Martuvienė
ir Dalia M. Stein

A. A.

ZENONUI GOBIUI

mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo KAZYTEI GOBIENEI, sūnams VYTAUTUI ir ALGIUI su šeimomis. Kartu liekame dideliame liūdesy netekus mielo draugo.

Roma ir Henrikas Tatarūnai
Jadzė Dautienė
Barbara ir Vacys Petkai